

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

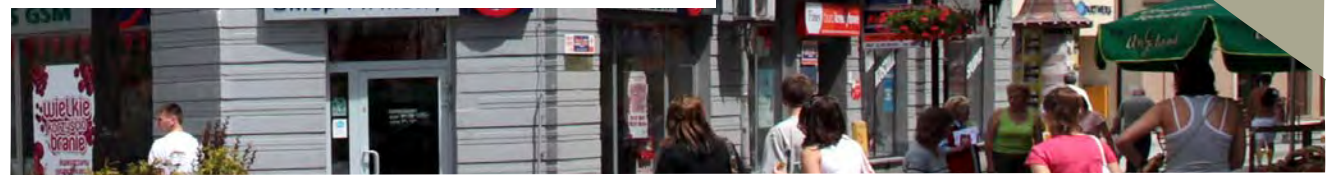
INFORMATOR STATYSTYCZNY

miasto
NOWY SĄCZ

2014

Rok VIII nr 9

Kraków 2014

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

INFORMATOR STATYSTYCZNY

miasto
NOWY SĄCZ

2014

Urząd Statystyczny w Krakowie

ul. Kazimierza Wyki 3

31-223 Kraków

tel. 12 415 60 11, fax. 12 361 01 91

e-mail: sekretariatuskrrk@stat.gov.pl

**Publikację przygotowano w Dziale Opracowań Regionalnych
Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych**

Autorzy opracowania   Anna Dziejic
    Jadwiga Tutaj

Projekt okładki   Mikołaj Karklissyjski

ISSN 2082-4084

Informator wydano przy współpracy Urzędu Miasta Nowego Sącza

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna na www.krakow.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu kolejną, dziewiątą edycję opracowania „**Informator statystyczny miasto Nowy Sącz**”. Zawarty w Informatorze „statystyczny portret Nowego Sącza” pozwala na ocenę procesów obserwowanych w ostatnich latach w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Opracowanie, podobnie jak w latach ubiegłych, składa się z części opisowej i tabelarycznej, a także uwag ogólnych oraz uwag metodycznych, w których zawarto definicje podstawowych pojęć.

W części opisowej przedstawiono sytuację społeczno-gospodarczą Nowego Sącza ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień demograficznych, rynku pracy, edukacji i kultury, zasobów mieszkaniowych, infrastruktury komunalnej, dochodów i wydatków budżetu miasta. Zaprezentowano także wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 dotyczące aktywności ekonomicznej ludności, osób niepełnosprawnych, gospodarstw domowych oraz budynków.

W części tabelarycznej przedstawiono Nowy Sącz na tle województwa małopolskiego oraz dane za lata 2010, 2012 i 2013, jak również informacje o działalności Urzędu Miasta. Ponadto, ukazano statystyczną sylwetkę Nowego Sącza na tle innych, o podobnej liczbie mieszkańców, miast Polski na prawach powiatu.

Mamy nadzieję, że opracowanie będzie stanowiło użyteczne uzupełnienie posiadanych informacji o Nowym Sączu i okaże się pomocne dla władz samorządowych, instytucji i osób zainteresowanych rozwojem miasta.

D y r e k t o r
Urzędu Statystycznego w Krakowie

dr Krzysztof Jakóbiak

Kraków, wrzesień 2014 r.

PREFACE

We present you the next, ninth edition of the elaboration “**Statistical Guidebook City of Nowy Sącz**”. The ‘statistical portrait of Nowy Sącz’, included in the Guidebook, enable to evaluate processes observed last years in various areas of social and economic life.

Like its previous years’ editions, the elaboration consists of a descriptive and a tabular part and also of general notes as well as methodological notes including main definitions.

The descriptive part presents the socio-economic situation of Nowy Sącz with the special consideration of demographic issues, labour market, education and culture, dwelling stocks, municipal infrastructure as well as revenue and expenditure of the city budget. Results of the National Census of Population and Housing 2011 concerning economic activity of population, disabled persons, households and buildings also have been depicted.

The tabular part presents data on Nowy Sącz in relation to the Małopolskie voivodship as well as data for the years 2010, 2012 and 2013, and also information on the activity of the Municipality. Moreover, the statistical profile of Nowy Sącz in comparison to other selected Polish cities with powiat status with a similar to Nowy Sącz number of population is presented.

We hope that the elaboration will provide useful and complementary information on Nowy Sącz and will turn helpful for self-government authorities, institutions and persons interested in the development of the city.

Director
of the Statistical Office in Kraków

Krzysztof Jakóbiak, Ph.D.

SPIS TREŚCI

	<u>Strona</u>
PRZEDMOWA	3
UWAGI OGÓLNE	9
WAŻNIEJSZE SKRÓTY. ZNAKI UMOWNE	10
UWAGI METODYCZNE	11
SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NOWEGO SĄCZA W 2013 R.	15
Ogólne tendencje	15
Sytuacja demograficzna	20
Rynek pracy	23
Aktywność ekonomiczna ludności	23
Pracujący	24
Zatrudnieni	25
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	26
Bezrobocie rejestrowane	26
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	28
Źródła utrzymania gospodarstw domowych	28
Wynagrodzenia	28
Emerytury i renty	28
Infrastruktura socjalna	29
Edukacja	29
Ochrona zdrowia	31
Pomoc społeczna	32
Osoby niepełnosprawne	32
Kultura	33
Turystyka	36
Infrastruktura komunalna	37
Handel	40
Budownictwo mieszkaniowe	40
Budynki mieszkalne	40
Zasoby mieszkaniowe	40
Zaludnienie i standard mieszkań	41
Mieszkania oddane do użytkowania	42
Ochrona środowiska i leśnictwo	42
Przemysł i inwestycje	45
Dochody i wydatki budżetu miasta	45
Podmioty gospodarki narodowej	47
Działalność Urzędu Miasta Nowego Sącza	48
Nowy Sącz na tle innych miast na prawach powiatu	49

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

	Tablica	Strona
Nowy Sącz na tle województwa małopolskiego w 2013 r.	1	53
Wybrane dane o Nowym Sączu (2010, 2012, 2013)	2	57
Działalność Urzędu Miasta Nowego Sącza w 2013 r.	3	71
Nowy Sącz na tle innych miast w 2013 r.	4	76

SPIS WYKRESÓW

	Nr	Strona
Ruch naturalny ludności Nowego Sącza	1	22
Migracje ludności Nowego Sącza na pobyt stały	2	22
Pracujący w Nowym Sączu	3	24
Bezrobotni zarejestrowani w Nowym Sączu	4	26
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Sączu według poziomu wykształcenia w 2013 r.	5	27
Miejsca i dzieci w przedszkolach w Nowym Sączu	6	29
Miejsca i dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych w Nowym Sączu	7	31
Zwiedzający muzea w Nowym Sączu	8	34
Struktura wystaw w galeriach i salonach sztuki w Nowym Sączu w 2013 r. .	9	35
Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych w Nowym Sączu	10	36
Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Nowym Sączu	11	37
Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Nowym Sączu	12	38
Przyłącza do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2013 r.	13	38
Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	14	39
Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca	15	39
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	16	41
Struktura nakładów inwestycyjnych na ochronę środowiska w Nowym Sączu w 2013 r.	17	44
Dochody i wydatki budżetu Nowego Sącza	18	45
Struktura dochodów budżetu Nowego Sącza	19	46
Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w 2013 r.	20	47
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	21	48
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r. (Nowy Sącz i Koszalin)	22	50
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r. (Nowy Sącz i Chełm)	23	51
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r. (Nowy Sącz i Tarnów)	24	51

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści

CONTENTS

	<u>Page</u>
PREFACE	4
GENERAL NOTES	9
MAJOR ABBREVIATIONS. SYMBOLS	10
METHODOLOGICAL NOTES	11
SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF NOWY SĄCZ IN 2013	15
<i>Main tendencies</i>	15
<i>Demographic situation</i>	20
<i>Labour market</i>	23
<i>Economic activity of population</i>	23
<i>Employed persons</i>	24
<i>Paid employment</i>	25
<i>Persons injured in accidents at work</i>	26
<i>Registered unemployment</i>	26
<i>Wages and salaries and social benefits</i>	28
<i>Sources of maintenance of households</i>	28
<i>Wages and salaries</i>	28
<i>Retirement pays and pensions</i>	28
<i>Social infrastructure</i>	29
<i>Education</i>	29
<i>Health care</i>	31
<i>Social welfare</i>	32
<i>Disabled persons</i>	32
<i>Culture</i>	33
<i>Tourism</i>	36
<i>Municipal infrastructure</i>	37
<i>Trade</i>	40
<i>Dwelling construction</i>	40
<i>Residential buildings</i>	40
<i>Dwelling stocks</i>	40
<i>Population and standard of dwellings</i>	41
<i>Dwellings completed</i>	42
<i>Environmental protection and forestry</i>	42
<i>Industry and investments</i>	45
<i>Revenue and expenditure of the city budget</i>	45
<i>Entities of the national economy</i>	47
<i>Activity of the Municipality of Nowy Sącz</i>	48
<i>Nowy Sącz against a background of other cities with powiat status</i>	49

TABULAR PART

	Table	Page
<i>Nowy Sącz and the Małopolskie voivodship in 2013</i>	1	53
<i>Selected data on Nowy Sącz (2010, 2012, 2013)</i>	2	57
<i>Activity of the Municipality of Nowy Sącz in 2013</i>	3	71
<i>Nowy Sącz and other cities in 2013</i>	4	76

LIST OF GRAPHS

	No.	Page
<i>Vital statistics of population of Nowy Sącz</i>	1	22
<i>Permanent migration of population of Nowy Sącz</i>	2	22
<i>Employed persons in Nowy Sącz</i>	3	24
<i>Registered unemployed persons in Nowy Sącz</i>	4	26
<i>Structure of registered unemployed persons in the Powiat Labour Office in Nowy Sącz by educational level in 2013</i>	5	26
<i>Places and children in nursery schools in Nowy Sącz</i>	6	29
<i>Places and children in nurseries and children's clubs in Nowy Sącz</i>	7	31
<i>Museum visitors in Nowy Sącz</i>	8	34
<i>Structure of exhibitions in art galleries and salons in Nowy Sącz in 2013</i>	9	35
<i>Bed places in tourist accommodation establishments in Nowy Sącz</i>	10	36
<i>Overnight stays in tourist accommodation establishments in Nowy Sącz</i>	11	37
<i>Length of water-line and sewerage network in Nowy Sącz</i>	12	38
<i>Connections leading to residential and collective accommodation buildings in 2013</i>	13	38
<i>Consumption of water from water-line systems per capita</i>	14	39
<i>Consumption of gas from gas-line system per capita</i>	15	39
<i>Average useful floor area per person</i>	16	41
<i>Structure of investment outlays on environmental protection in Nowy Sącz in 2013</i>	17	44
<i>Revenue and expenditure of the budget of Nowy Sącz</i>	18	45
<i>Structure of revenue of the budget of Nowy Sącz</i>	19	46
<i>Revenue and expenditure per capita in 2013</i>	20	47
<i>Entities of the national economy by 10 thous. population</i>	21	48
<i>Normalized diagnostic features in 2013 (Nowy Sącz and Koszalin)</i>	22	50
<i>Normalized diagnostic features in 2013 (Nowy Sącz and Chełm)</i>	23	51
<i>Normalized diagnostic features in 2013 (Nowy Sącz and Tarnów)</i>	24	51

In English: preface, contents

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w opracowaniu prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. **PKD 2007** wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

Dane prezentowane są według **sekcji**, przy czym w stosunku do obowiązującej PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** - sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”,
- **sekcje G, H, I, J** - sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia”, „Informacja i komunikacja”,
- **sekcje K, L** - sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Obsługa rynku nieruchomości”;

2. W nazwach niektórych sekcji zastosowano skróty. Pełne ich nazwy są dostępne na stronie internetowej www.stat.gov.pl/klasyfikacje.

3. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku - według stanu w dniu 30 VI.

4. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

5. Zastosowanie automatycznych zaokrągleń w niektórych przypadkach mogło spowodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

6. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych opracowaniach Urzędu Statystycznego.

7. Dane zawarte w tabl. 3 na str. 71 zostały udostępnione i opracowane przez Urząd Miasta w Nowym Sączu.

8. Ilekroć mowa o badanych miastach na prawach powiatu zjawisko dotyczy miast na prawach powiatu o liczbie ludności od 63 tys. do 115 tys., które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi.

9. W tabl. 4 na str. 76 w celu pokazania pozycji miasta posłużono się metodą porównawczą wskaźników. W zależności od rodzaju wskaźnika dane porządkowane były: ↓ malejąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najwyższej wartości cechy lub ↑ rosnąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najniższej wartości cechy. Dla uczytelnienia utworzonego rankingu wartości najwyższe i najniższe oznaczono kolorem zielonym (pierwsza lokata) i kolorem czerwonym (ostatnia lokata).

Miasta, dla których wskaźnik przyjął identyczną wartość otrzymały taką samą lokatę. Następne miasto otrzymało kolejną lokatę, w związku z tym liczba lokat może być mniejsza niż liczba miast.

10. Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne Czytelnik znajdzie w innych publikacjach Urzędu Statystycznego oraz na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>.

11. Wyjaśnienia dotyczące metodologii i rezultatów NSP 2011 Czytelnik znajdzie w publikacjach spisowych Urzędu Statystycznego w Krakowie oraz na stronie internetowej US www.krakow.stat.gov.pl.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

hm ³	= hektometr sześcienny
p. proc.	= punkt procentowy
MOPS	= Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
KSMPS	= Krajowy System Monitoringu Pomocy Społecznej
NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

UWAGI METODYCZNE

1. Dane o ludności od 2010 r. zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

Dane o liczbie i strukturze ludności dotyczą kategorii ludności faktycznie zamieszkałej. Kategoria ta nie uwzględnia osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy, natomiast ujmuje stałych mieszkańców miasta przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Ekonomiczne grupy wieku oznaczają ludność w wieku:

- **przedprodukcyjnym** – do 17 lat,
- **produkcyjnym** – mężczyzn w wieku 18 – 64 lat i kobiety w wieku 18 – 59 lat,
- **poprodukcyjnym** – mężczyzn w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Współczynnik obciążenia demograficznego – oznacza liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano następująco:

- **małżeństwa** - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- **separacje** - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo;
- **rozwoły** - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo. W przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka. Jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się;
- **urodzenia** - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- **zgony** - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Gęstość zaludnienia to miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium w danym momencie czasu - wyrażona w osobach na 1 km².

Współczynnik feminizacji to liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Saldo migracji stanowi różnicę między napływem i odpływem ludności. Napływ i odpływ migracyjny (wędrownikowy) jest to ogół osób przybywających lub wyjeżdżających na stałe w badanym okresie na określonym terenie. Użyte określenia „**napływ**” i „**odpływ**” należy rozumieć odpowiednio jako nowe zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.

2. Do pracujących według faktycznego miejsca pracy zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, pracodawców i pracujących na własny rachunek, a także osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów, członków spółdzielni produkcji rolniczej. Liczba pracujących podana jest według faktycznego miejsca pracy bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

3. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia nie ujmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a także osób zatrudnionych za granicą, w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach.

4. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują: szkoły podstawowe, gimnazja, zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, licea ogólnokształcące, uzupełniające licea ogólnokształcące i szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych, licea profilowane, technika, technika uzupełniająca i szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

Szkoły policealne, kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej obejmują szkoły dla młodzieży i dla dorosłych.

Szkoły dla dorosłych, kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej obejmują licea ogólnokształcące, uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych i technika uzupełniająca.

Dane dotyczące **wychowania przedszkolnego i szkół** podano według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach na koniec poprzedniego roku szkolnego.

5. Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne w ramach środków publicznych.

6. Zasiłek okresowy – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek stały – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

7. Dane dotyczące liczby obiektów turystycznych i miejsc noclegowych podano według

stanu na dzień 31 lipca. Baza noclegowa turystyki dotyczy wszystkich turystycznych obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

Baza noclegowa turystyki obejmuje:

- obiekty hotelowe – hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe,
- pozostałe obiekty noclegowe – domy wycieczkowe, schroniska, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, hostele, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne oraz inne turystyczne obiekty noclegowe gdzie indziej nie sklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki sportowo-rekreacyjne).

8. Targowiska – wyodrębnione tereny lub budowle (plac, ulica, hala targowa) ze stałymi, względnie sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu, codziennie lub w wyznaczone dni tygodnia.

Targowiska sezonowe są to place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

9. Przemysł obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”. Prezentowane dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wartość **produkcji sprzedanej przemysłu** przedstawiono w bieżących cenach bazowych.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi) pomniejszona o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych.

10. Podmioty gospodarki narodowej to osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą - w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne.

Sektor własnościowy – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające

grupować podmioty gospodarki narodowej z punktu widzenia prawa własności.

Wyróżnia się:

- **sektor publiczny** – mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych lub jednostek samorządu terytorialnego,

- **sektor prywatny** – grupa podmiotów gospodarki narodowej, których mienie w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli.

Spółka handlowa – spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks spółek handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Spółka cywilna – stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa. Przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej są wspólnicy spółki cywilnej. Spółka cywilna podlega wpisowi do rejestru REGON.

11. Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Dane o dochodach i wydatkach budżetowych według rodzajów i działów opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2010-2013.

Podatek dochodowy CIT i PIT wchodzący w skład dochodów własnych oznacza udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) i od osób fizycznych (PIT).

Kategoria dotacji §§ 200 i 620 obejmuje dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

Do środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi zalicza się:

- środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków finansujących Wspólną Politykę Rolną,
- niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NOWEGO SĄCZA W 2013 R.

OGÓLNE TENDENCJE

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NOWEGO SĄCZA

Nowy Sącz jest trzecim pod względem liczby mieszkańców miastem w województwie małopolskim, położonym w Kotlinie Sądeckiej, w paśmie Beskidu Sądeckiego. Najstarsza część Nowego Sącza znajduje się na wyniesieniu między korytami górskich rzek: Dunajca i Kamienicy Nawojowskiej. Miasto leży u podnóża masywów górskich, w niewielkiej odległości od Jeziora Rożnowskiego.

Miasto pełni rolę węzła komunikacyjnego, głównego ośrodka turystycznego Sądeckizny, a jednocześnie szczyci się bogatą historią. W 2012 r. obchodziło 720-lecie nadania aktu lokacyjnego (przez króla Wacława II). Od czasu założenia miasta w 1292 r. w jego herbie widnieje postać św. Małgorzaty w błękitnym polu, stojącej na grzbiecie zielonego smoka, trzymającej krzyż i gałązkę palmową. Wywodzi się to ze średniowiecznej tradycji, zgodnie z którą na herb miasta wybierano świętą patronującą miejscowemu kościołowi farnemu.

Przed reformą administracyjną w 1998 r. Nowy Sącz był stolicą województwa nowosądeckiego. Obecnie, dla mieszkańców powiatu nowosądeckiego, a także części powiatów limanowskiego i gorlickiego, jest centrum spełniającym szereg zadań z zakresu administracji rządowej, sądowniczej, skarbowej, a także oświaty, ochrony zdrowia, kultury i sportu. To liczący się na południu Polski ośrodek miejski, administracyjny, kulturalny, edukacyjny i gospodarczy, a na poziomie lokalnym siła napędowa rozwoju, innowacyjności i przedsiębiorczości.

Powierzchnia Nowego Sącza, tj. 57,6 km², stanowi 0,4% powierzchni całego województwa małopolskiego. Na obszarze tym mieszka 83,9 tys. osób, tj. około 2,5% ludności województwa. Obwód miasta wynosi 42,3 km, długość wszystkich ulic - 230 km, a długość rzek w obrębie miasta - 18 km. Najbliżej położonym miastem jest

Krynica-Zdrój (35 km).

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Według danych bilansowych, liczba ludności Nowego Sącza w ostatnich latach wykazuje nieznaczną tendencję spadkową, głównie w wyniku występującego od kilku lat ujemnego salda migracji ludności na pobyt stały. Jednocześnie utrzymuje się dodatni przyrost naturalny.

Pogarsza się struktura ludności miasta według ekonomicznych grup wieku. Przy malejącym udziale w całej zbiorowości ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym. Tym samym przyspiesza proces starzenia się ludności. Wskaźnik starości¹ w 2013 r. ukształtował się na poziomie 0,67. Wykazuje on tendencję rosnącą (rok wcześniej wynosił 0,64, a w 2011 r. 0,60). Dla porównania w Polsce wskaźnik ten wyniósł 0,72, w województwie małopolskim (podobnie jak w Nowym Sączu) 0,67, w Tarnowie 0,93, a w Krakowie 1,0.

RYNEK PRACY WYNAGRODZENIA

Sytuacja na rynku pracy w Nowym Sączu w 2013 r. kształtowała się nieco korzystniej niż przed rokiem. Wzrosła liczba osób pracujących, a tempo tego wzrostu było szybsze niż w 2012 r. Sektor przemysłowy (obejmujący przemysł i budownictwo) skupiał ponad 1/3 ogółu pracujących. W sektorze tym odnotowano znaczący wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku.

Jednakże przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Nowym Sączu, wynoszące 3098,19 zł było nadal niższe od średniej zarówno dla województwa małopolskiego, jak i dla pozostałych dwóch miast na prawach powiatu, tj. Krakowa i Tarnowa, a w porównaniu z poprzednim rokiem dystans do średniej dla województwa jeszcze nieco się zwiększył.

Spadło bezrobocie. Zmniejszył się zwłaszcza odsetek bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat (17,4% wobec 20,0% ogółu w 2012 r.), co może świadczyć o tym, że coraz więcej młodych ludzi przedkłada kontynuację nauki nad poszukiwanie pracy. W końcu 2013 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych spadła w ujęciu rocznym o blisko 1,9%, a stopa bezrobocia była niższa o 0,3 p. proc. i wyniosła 10,7%.

Trudności ze znalezieniem pracy dotyczyły przede wszystkim osób w wieku 25-34 lata, które to osoby stanowiły prawie 1/3 ogółu bezrobotnych. Natomiast najwięcej bezrobotnych przybyło w grupie osób powyżej 55 roku życia - wzrost o 13,5% w porównaniu z końcem 2012 r.

INFRASTRUKTURA SOCJALNA

W Nowym Sączu w ciągu ostatnich lat nastąpiła ogólna poprawa w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, co pozwala m.in. na wcześniejsze wyrównywanie szans edukacyjnych oraz umożliwia wzrost aktywności zawodowej

¹ Relacja liczby osób starszych, czyli w wieku 65 lat i więcej, do liczby dzieci i młodzieży w wieku poniżej 20 lat. Im wyższa wartość wskaźnika tym społeczeństwo starsze.

rodziców. W 2013 r. tego typu opieką objęto 3,5 tys. dzieci w 48 placówkach wychowania przedszkolnego (w tym 2,5 tys. dzieci w 30 przedszkolach). Od kilku lat utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby dzieci w placówkach przedszkolnych, w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrost ten wyniósł 1,3%. Natomiast liczba dzieci w przedszkolach na 100 miejsc w omawianym okresie nie uległa zmianie i wyniosła tyle samo, co w 2012 r. (92).

Liczba szkół podstawowych oraz gimnazjów od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, podczas gdy liczba ich uczniów wykazuje tendencję spadkową. Pozytywne zmiany w zakresie warunków nauczania przy względnie stałej infrastrukturze wywołane zostały głównie przez niż demograficzny, zwłaszcza w grupie dzieci w wieku 7-12 lat. Wśród młodzieży największą popularnością nadal cieszą się licea ogólnokształcące oraz technika, do których w roku szkolnym 2012/13 uczęszczało łącznie 7980, tj. 85,4% uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych. Co ciekawe, liczba licealistów (4253) spadła w ciągu roku o 7,0%, podczas gdy liczba uczniów techników (3727) wzrosła o 11,5%.

W zakresie opieki zdrowotnej w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się liczba podmiotów leczniczych, praktyk lekarskich, aptek. W 2013 r. w Nowym Sączu udzielono 1,1 mln porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, tj. o 4,3% więcej niż w roku poprzednim. Działały 3 placówki opieki nad dziećmi do lat trzech (mniej o 3), tym samym w porównaniu z rokiem poprzednim o ponad połowę zmalała liczba oferowanych miejsc oraz liczba dzieci przebywających w tego typu placówkach.

W stosunku do roku 2012 w Nowym Sączu odnotowano wzrost liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (o 3,4%). Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ludności Nowego Sącza wynosił 7,8% i był wyższy niż przeciętny w województwie (o 1,1 p. proc.).

Z roku na rok coraz większą popularnością cieszą się różnorodne imprezy organizowane w Nowym Sączu przez instytucje kultury. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba imprez organizowanych przez nowosądeckie instytucje kultury, kluby i świetlice wprawdzie spadła o 21,9% - zorganizowały one łącznie w ciągu omawianego roku 650 imprez - jednak uczestniczyło w nich prawie 342 tys. osób, czyli o 1/3 więcej niż rok wcześniej.

Dużą popularnością cieszyły się występy artystów i zespołów zawodowych oraz amatorskich. Większą liczbę zwiedzających odnotowały muzea, które w ramach

działalności oświatowej zaoferowały szerszy wachlarz odczytów, prelekcji, spotkań. Biblioteki publiczne odnotowały zwiększenie woluminu księgozbioru przy względnie stałej liczbie czytelników i nieco mniejszej ilości wypożyczeń księgozbioru.

TURYSTYKA

Korzystne położenie Nowego Sącza i dobrze rozwinięta infrastruktura znacznie podnosi jego atrakcyjność turystyczną. W 2013 r. wzrosło w stosunku do roku poprzedniego wykorzystanie bazy noclegowej. Według stanu w dniu 31 VII na terenie miasta znajdowały się 4 hotele, inny obiekt hotelowy, szkolne schronisko młodzieżowe i kemping oferujące łącznie 453 miejsca noclegowe, tj. tyle samo, co w roku poprzednim. Natomiast stopień wykorzystania miejsc noclegowych wzrósł o 2,1 p. proc. i wyniósł 28,3%. W omawianym roku zarówno liczba korzystających, jak i liczba udzielonych noclegów wzrosła, a dotyczyło to zwłaszcza turystów zagranicznych.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA SYTUACJA MIESZKANIOWA

W roku 2013 poprawiło się wyposażenie Nowego Sącza w podstawowe instalacje techniczne. Zwiększyła się długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jej zagęszczenie na terenie miasta (w 2013 r. odpowiednio: 333 km i 366 km na 100 km²) utrzymywało się na poziomie wyższym niż przeciętnie w miastach ogółem. Poprawę sytuacji zaobserwowano również w zakresie gazyfikacji terenu. W ostatnich latach ma miejsce ciągły spadek średniego zużycia wody (w 2013 r. 29,8 m³ na 1 mieszkańca), ale wzrost przeciętnego zużycia gazu z sieci w gospodarstwach domowych (166,3 m³ na 1 mieszkańca).

W 2013 r. w Nowym Sączu oddano do użytkowania 301 mieszkań, tj. 1,9% efektów wojewódzkich, w tym w budownictwie indywidualnym 139 mieszkań. W odniesieniu do 2012 r. w mieście miał miejsce spadek nowych realizacji o 11,7%. Zwiększyła się natomiast przeciętna powierzchnia jednego mieszkania oddanego do użytkowania, przekraczając w 2013 r. 100 m², a w budownictwie indywidualnym sięgając 152,2 m².

Liczba mieszkań w Nowym Sączu, których budowę rozpoczęto spadła w ujęciu rocznym z 208 do 180 w 2013 r. W 76,7% były to inwestycje realizowane w ramach budownictwa indywidualnego. Liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia zmniejszyła się z 310 w 2012 r. do 202 w 2013 r., przy czym w budownictwie indywidualnym wzrosła odpowiednio z 170 do 181.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w Nowym Sączu zmniejszyła się w porównaniu z 2012 r. o 20,2% do 134 ton (3,7% wielkości wojewódzkiej), a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) zwiększyła się o 11,6% do 1625 ton (stanowiąc 1,5% emisji wojewódzkiej).

Do wód lub do ziemi w 2013 r. odprowadzono 3,4 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania (wobec 3,6 hm³ w roku poprzednim). Stanowiło to 1,3% tego typu ścieków w województwie małopolskim. Podobnie jak w latach ubiegłych zostały one w 100% oczyszczone.

W ujęciu rocznym ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) spadła o prawie 17% i wyniosła 33,2 tys. ton (tj. 0,5% wielkości wojewódzkiej), w tym 32,1 tys. ton to odpady poddane odzyskowi. Odpadów komunalnych zmieszanych zebranych było w 2013 r. 21,0 tys. ton, w tym 16,6 tys. ton z gospodarstw domowych. Na 1 mieszkańca przypadało 197,5 kg odpadów zebranych z gospodarstw domowych (przy średniej w województwie wynoszącej 128,6 kg).

FINANSE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2013 r. zmienił się stan finansów publicznych Nowego Sącza. Dochody i wydatki budżetu miasta były wyższe niż uzyskane przed rokiem - dochody o prawie 1,3 mln zł, a wydatki o przeszło 6,1 mln zł. Wynik finansowy budżetu miasta był ujemny i wyniósł minus 3,5 mln zł (w 2012 r. plus 1,3 mln zł).

Dochody budżetu miasta w analizowanym roku sięgnęły 382,9 mln zł, co oznacza relatywny wzrost w porównaniu z 2012 r. o 0,3%, przy czym dochody własne zwiększyły się o 2,8% (w 2012 r. znacznie spadły - o prawie 12%). Subwencja ogólna spadła o 2,0% (wobec wzrostu o 3,9% w 2012 r.), a dotacje celowe z budżetu państwa wzrosły o 7,9% (o 9,2% rok wcześniej).

Wydatki budżetu miasta w omawianym okresie wyniosły 386,4 mln zł, czyli o 1,6% więcej niż w poprzednim roku. Na wydatki majątkowe przeznaczono o 11,5% więcej środków niż w 2012 r., tj. 18,9 mln zł. Z kwoty tej na cele inwestycyjne przeznaczono 16,7 mln zł (88,2% wydatków majątkowych).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Źródłem danych o istniejących podmiotach gospodarczych w Nowym Sączu jest Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON, prowadzony

przez Prezesa GUS. W latach 2010-2013 miał miejsce wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej (o 1,5%). Na koniec grudnia 2013 r. w Nowym Sączu działalność prowadziło 9,5 tys. podmiotów. Zdecydowaną większość stanowiły podmioty sektora prywatnego (97,8%), a według rodzaju prowadzonej działalności dominowały jednostki prawne zaliczane do sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych (26,1% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście).

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Dynamika liczby ludności Nowego Sącza wykazuje w ostatnich latach tendencje spadkowe. Według danych bilansowych GUS populacja Nowego Sącza według stanu w końcu grudnia 2013 r. liczyła 83,9 tys., co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 0,2 tys. osób (o 0,2%).

Wraz ze spadkiem liczby ludności sukcesywnie zmniejsza się **gęstość zaludnienia**. W 2013 r. wyniosła ona 1458 osób/km² wobec 1461 osób/km² w roku poprzednim. W Tarnowie na 1 km² przypadało 1549 osób, a w Krakowie 2322 osoby (w województwie małopolskim - średnio 221 osób/km²).

Współczynnik feminizacji pozostał bez zmian. W omawianym okresie wynosił on 109 kobiet na 100 mężczyzn. Wysoki współczynnik feminizacji jest charakterystyczny dla miast (np. w Krakowie na 100 mężczyzn przypada 115 kobiet, a w Tarnowie - 112). Dla porównania w województwie małopolskim na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet.

Struktura ludności Nowego Sącza według ekonomicznych grup wieku w roku 2013 uległa niekorzystnym zmianom. Wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym. Udział dzieci i młodzieży w wieku do lat 17 wyniósł 19,0% ogółu ludności miasta, osób w wieku produkcyjnym 63,0%, a poprodukcyjnym 18,0% (w 2010 r. odpowiednio: 19,6%, 64,3% i 16,1%).

Na stan i strukturę ludności decydujący wpływ mają zjawiska demograficzne, określane jako ruch naturalny. Zalicza się do nich m.in. małżeństwa i rozwody, a także przede wszystkim - urodzenia i zgony.

W 2013 r. w Nowym Sączu zawarto 425 **małżeństw**, co w porównaniu z poprzednim rokiem oznacza spadek o 11,1%. Wskaźnik natężenia małżeństw wyniósł 5,1‰ (wobec 5,7‰ w 2012 r.). W pozostałych miastach na prawach powiatu

wskaźnik ten był nieco niższy, w Tarnowie wyniósł 4,5‰, a w Krakowie 4,3‰ (w województwie małopolskim 4,9‰).

W omawianym roku orzeczono w Nowym Sączu 131 **rozwodów**, tj. o 18,6% mniej niż w roku 2012. Wskaźnik natężenia rozwodów wyniósł 1,6‰, tj. tyle samo ile w Krakowie i o 0,2 pkt mniej niż w Tarnowie. W województwie małopolskim omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 1,2‰. Jednocześnie w Nowym Sączu orzeczono w ciągu roku 17 **separacji**, tj. o 9 mniej niż rok wcześniej (w Krakowie orzeczono w 2013 r. 39 separacji, w Tarnowie - 11, a łącznie w całym województwie - 180).

Na przestrzeni ostatnich lat w Nowym Sączu zaobserwowano spadającą liczbę **urodzeń**. W 2013 r. w mieście tym urodziło się 842 dzieci, tj. o 3,9% mniej niż przed rokiem. Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wyniosła 10,0 (tj. o 0,4 pkt mniej niż w 2012 r.), podczas gdy w Krakowie wyniosła 9,7, w Tarnowie 8,3, a dla porównania w całym województwie 10,2.

W 2013 r. zmarło 766 mieszkańców Nowego Sącza. Liczba **zgonów** była o 9,1% wyższa niż w roku poprzednim. Współczynnik umieralności wyniósł 9,1‰ wobec 8,3‰ w 2012 r. Jego poziom był nadal niższy niż w Krakowie (9,5‰), lecz taki sam jak w Tarnowie (9,1‰) i minimalnie wyższy niż przeciętnie w województwie (9,0‰).

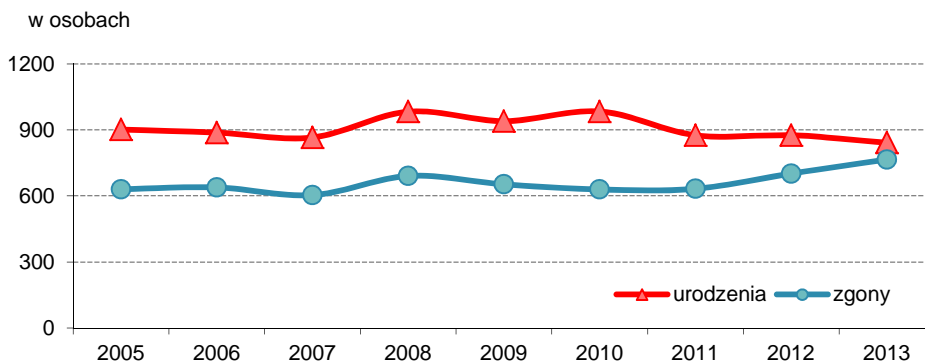
Do głównych przyczyn zgonów mieszkańców miasta w 2012 r. (dane publikowane są z rocznym opóźnieniem) należały wciąż choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Zgony z powodu chorób układu krążenia stanowiły 35,3% ogółu zgonów, natomiast udział zgonów w wyniku nowotworów wyniósł 29,3%.

W 2013 r. w Nowym Sączu po raz kolejny odnotowano dodatni **przyrost naturalny**, jednak przewaga urodzeń nad zgonami znacznie się zmniejszyła w porównaniu z minionymi latami, wynosząc 76 osób wobec 174 w roku poprzednim.

Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł 0,9, wobec 2,1 w roku poprzednim (w Krakowie 0,3, w Tarnowie minus 0,8, a w całym województwie małopolskim 1,2).

Współczynnik dynamiki demograficznej, określający liczbę urodzeń przypadającą na jeden zgon, wyniósł w 2013 r. w Nowym Sączu 1,1, co oznacza 8 urodzeń na każde 7 zgonów, a w Krakowie i Tarnowie ukształtował się odpowiednio na poziomie: 1,0 i 0,9, czyli na każde 8 urodzeń przypadało odpowiednio: 8 i 9 zgonów (w województwie współczynnik ten wyniósł również 1,1).

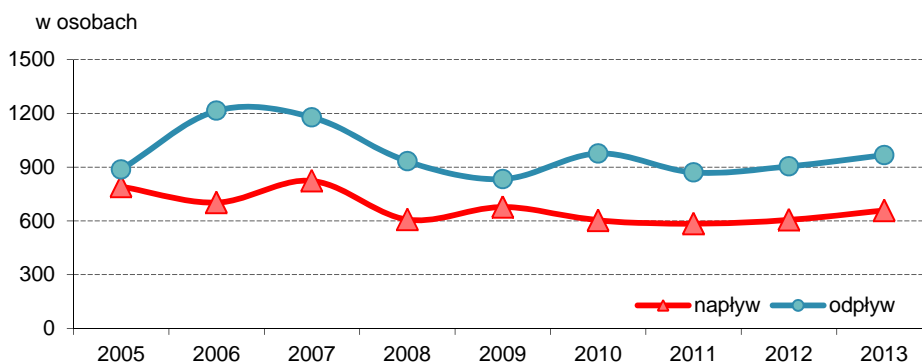
Wykr.1. Ruch naturalny ludności Nowego Sącza

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na liczbę ludności na danym obszarze są **migracje**, których wielkość i kierunki zależą w dużej mierze od sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. Licząc migracje na pobyt stały na 1000 ludności korzystną sytuację miał Kraków ze wskaźnikiem 1,3, podczas gdy w Tarnowie i Nowym Sączu omawiany wskaźnik był ujemny i wyniósł odpowiednio: minus 6,4 i minus 3,7 (w województwie małopolskim - plus 0,8).

Saldo migracji stałej w Nowym Sączu po raz kolejny było ujemne. Wyniosło ono minus 309 osób, czyli o tyle liczba wyjeżdżających na stałe przewyższała liczbę przybywających do miasta na pobyt stały. W 2012 r. saldo to wynosiło minus 299 osób, a zatem wysokie ujemne saldo migracji w ujęciu rocznym nieznacznie wzrosło.

Wykr.2. Migracje ludności Nowego Sącza na pobyt stały

W Krakowie odnotowano dodatnie saldo migracji, tj. 1009 osób, a w Tarnowie ujemne, tj. minus 718 osób. W województwie małopolskim ogólna liczba przyjeżdżających na pobyt stały ponownie przewyższała ogólną liczbę wyjeżdżających,

stąd saldo migracji stałej było dodatnie i wynosiło 2,8 tys. osób (rok wcześniej 3,6 tys. osób).

W 2013 r. w Nowym Sączu zameldowało się na pobyt stały łącznie 658 osób, przy czym z zagranicy przybyło 27 osób. Jednocześnie zanotowano 967 wymeldowań z pobytu stałego, w tym 71 za granicę.

W 2013 r. więcej było zameldowań osób przybyłych ze wsi niż z miast (odpowiednio 390 wobec 241). Jednakże w liczbie wymeldowań przeważały również wymeldowania osób na wieś (587) nad tymi do miast (309), co wiąże się z tendencją odśrodkową, polegającą na osiedlaniu się mieszkańców miast na terenach podmiejskich.

Ponadto, w dniu 31 XII 2013 r. saldo migracji czasowych w stolicy Sądeckizny wyniosło minus 290 osób (wobec minus 337 osób w 2012 r.). Wynika to z faktu, że czasowo nieobecne w miejscu stałego zamieszkania były 1502 osoby, podczas gdy zameldowanych na pobyt czasowy było 1212 osób.

RYNEK PRACY

Aktywność ekonomiczna ludności

Wyniki Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań pokazały, że w końcu marca 2011 r. liczba osób (w wieku 15 lat i więcej) faktycznie zamieszkałych w Nowym Sączu wyniosła 70,9 tys. Spośród tej grupy 93,4% (66,2 tys.) stanowiły osoby, dla których ustalono status aktywności ekonomicznej na rynku pracy, a pozostałe 6,6% (4,7 tys.) to ludność o nieustalonym statusie.

Według wyników NSP 2011 liczba osób aktywnych zawodowo w Nowym Sączu wyniosła 36,0 tys., co stanowiło 50,8% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (dla porównania w województwie małopolskim udział ten wyniósł 53,1%). Pracujących było 30,8 tys., a bezrobotnych - 5,2 tys. Natomiast liczba osób biernych zawodowo sięgnęła 30,2 tys., czyli o 5,8 tys. mniej niż aktywnych zawodowo.

Współczynnik aktywności zawodowej według danych spisowych wyniósł 54,3% (wobec 56,3% w województwie małopolskim, 56,4% w Krakowie i 51,7% w Tarnowie). Wskaźnik zatrudnienia ukształtował się na poziomie 46,5% (w województwie - 50,5%, w Krakowie - 51,7%, a w Tarnowie - 44,7%). Jednocześnie

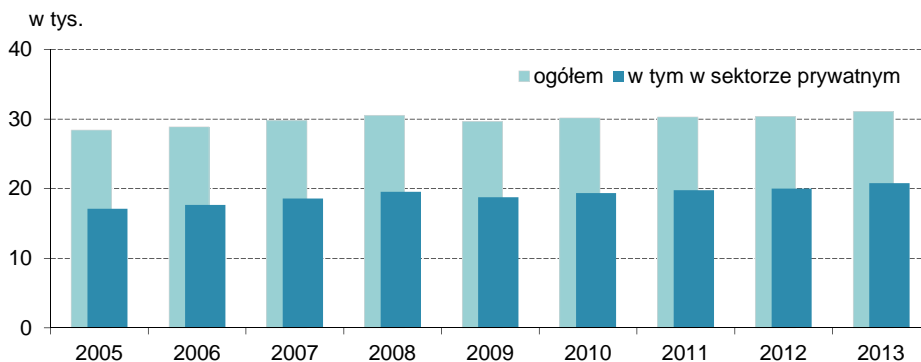
stopa bezrobocia osiągnęła poziom 14,4% i była wyższa niż w województwie Krakowie i Tarnowie, odpowiednio o: 4,1 p. proc., 6,0 p. proc. i 0,9 p. proc.

Głównym źródłem utrzymania ludności Nowego Sącza była praca najemna. Biorąc pod uwagę wyniki NSP 2011, dla około 94% ludności ustalono główne źródło utrzymania, a dla prawie 6% - nie ustalono głównego źródła utrzymania (przede wszystkim z powodu nieobecności wynikającej z pobytu zagranicą dłużej niż rok). Z pracy najemnej utrzymywało się 32,0% ludności, z pracy na rachunek własny - 5,0% ludności, z emerytur - 16,7%, z rent - 5,1%, z zasiłków i świadczeń - 1,9%, z pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych - 1,8%, a na utrzymaniu pozostawało 31,5% ogółu ludności.

Pracujący²

Sytuacja na rynku pracy w Nowym Sączu w 2013 r. nie odbiegała od notowanej w roku poprzednim. Za sprawą sektora prywatnego nieznacznie wzrosła liczba osób **pracujących**.

Wykr.3. Pracujący w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

W końcu 2013 r. w mieście pracowało 31,1 tys. osób, tj. 4,3% ogółu pracujących w województwie małopolskim. Było to o 2,5% więcej niż w końcu 2012 r. (przed rokiem notowano wzrost o 0,1%).

W sektorze prywatnym pracowało 20,8 tys. osób, tj. 66,9% ogółu, a w sektorze publicznym - pozostałe 10,3 tys. osób (33,1%). W ujęciu rocznym w sektorze prywatnym odnotowano wzrost liczby pracujących o 4,0% (rok wcześniej o 1,1%),

² Dane wstępne; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

podczas gdy w sektorze publicznym wystąpił spadek o 0,4% (przed rokiem spadek o 1,8%).

W podziale według płci większość pracujących stanowili mężczyźni - 53,3%. Ich liczba w końcu 2013 r. wyniosła 16,6 tys. Pracujących kobiet było 14,5 tys., tj. o 3,3% więcej w skali roku, natomiast liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 1,8%.

Według sektorów ekonomicznych i sekcji PKD, w sektorze przemysłowym (obejmującym przemysł i budownictwo) pracowało łącznie 10,5 tys. osób (1/3 ogółu pracujących) - 8,1 tys. osób w przemyśle i 2,4 tys. osób w budownictwie.

W sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja pracowało 9,3 tys. osób (30,1% ogółu pracujących); w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych oraz w edukacji - łącznie 6,8 tys. osób (czyli 21,9% ogółu).

W ochronie zdrowia pracowało 2,0 tys. osób, (tj. 6,6%), podczas gdy w sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości - 1,0 tys. osób, (tj. 3,1% ogółu pracujących).

Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie³ było niższe w stosunku do 2012 r. o 0,8% i wyniosło 25,3 tys. osób. W sektorze prywatnym spadło o 0,9% do 16,7 tys. osób, a w sektorze publicznym obniżyło się o 0,4% - do 8,6 tys.

Według sekcji PKD, w przemyśle i budownictwie przeciętne zatrudnienie wyniosło 10,1 tys. osób i było wyższe niż w poprzednim roku o 1,9%. Łącznie w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja wyniosło ono 5,2 tys. osób i było o 8,3% niższe, a w sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości - 0,5 tys. osób, tj. o 6,0% mniej niż w 2012 r.

---

³ Dane wstępne; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

Poszkodowani w wypadkach przy pracy

Korzystnym zjawiskiem jest dalszy spadek liczby osób **poszkodowanych w wypadkach przy pracy** (zgłoszonych w ciągu roku, bez wypadków indywidualnych w rolnictwie) - do 321, wobec 330 rok wcześniej. W 2013 r. jedna osoba doznała ciężkich uszkodzeń ciała, nie odnotowano żadnego śmiertelnego wypadku przy pracy. W ogólnej liczbie poszkodowanych były 132 kobiety, tj. o 7 więcej niż w 2012 r.

Łączna liczba dni niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy wyniosła 13,0 tys., tj. o 8,0% mniej w skali roku, a przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego - 40,4, czyli mniej niż przed rokiem o 2,4.

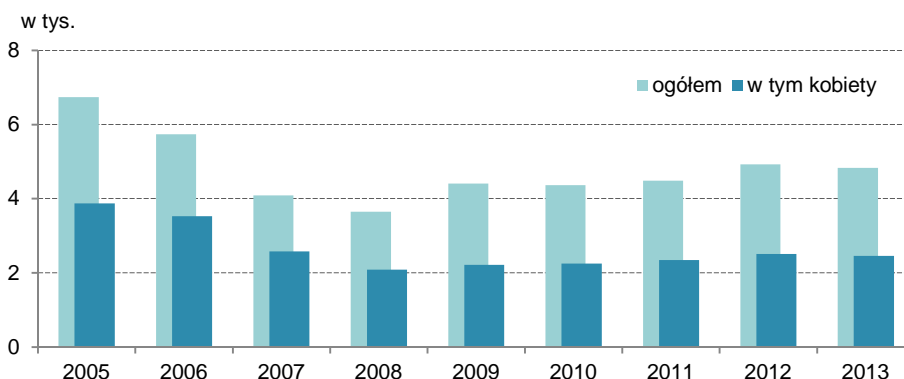
Bezrobocie rejestrowane

Odnotowano spadek **bezrobocia**. Według stanu w końcu 2013 r. w Nowym Sączu było 4833 zarejestrowanych bezrobotnych, tj. o 1,9% mniej niż rok wcześniej. Bezrobotni zarejestrowani na terenie Nowego Sącza w końcu 2013 r. stanowili 2,9% ogółu bezrobotnych w województwie małopolskim i odsetek ten spadł o 0,2 p. proc. w relacji do roku poprzedniego. Stopa bezrobocia zmniejszyła się o 0,3 p. proc. i wyniosła 10,7% (dla porównania: w województwie małopolskim 11,5%, w Tarnowie 10,5%, w Krakowie 5,8%).

W ogólnej liczbie bezrobotnych kobiety stanowiły 50,8%, a ich liczba - 2457 - była o 2,1% niższa niż rok wcześniej.

Wykr.4. Bezrobotni zarejestrowani w Nowym Sączu

Stan w dniu 31 XII

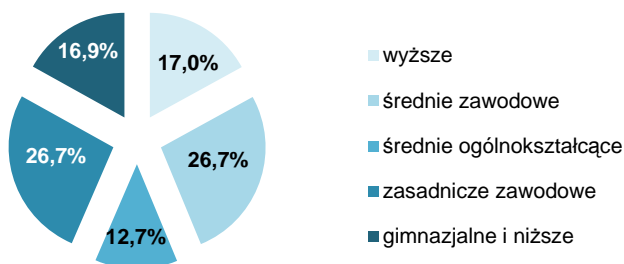
Wśród zarejestrowanych bezrobotnych odsetek osób dotychczas niepracujących wyniósł 16,8%, a osób bez prawa do zasiłku - 87,9%. Trudności ze znalezieniem pracy miały nadal zwłaszcza osoby bez kwalifikacji zawodowych.

W ujęciu rocznym najbardziej wzrosła liczba bezrobotnych powyżej 55 roku życia - o 13,5%. Jednocześnie ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł na przestrzeni roku o 1,4 p. proc. Jednak najwięcej osób poszukujących pracy znalazło się w przedziale wiekowym 25-34 lata - 32,2% ogółu. Natomiast ich udział w liczbie ogółem w relacji do poprzedniego roku nieznacznie spadł (o 0,2 p. proc.).

Rozpatrując strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia, najwięcej było osób z wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym) - 1292, tj. 26,7% oraz osób, które ukończyły szkoły zasadnicze zawodowe - 1285, tj. również niecałe 27% ogółu. Najmniej osób posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz gimnazjalne lub niższe, odpowiednio: 616 (12,7%) i 818 (16,9% ogółu). Ponadto 822 bezrobotnych (17,0%) legitymowało się wykształceniem wyższym.

Wykr.5. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Sączu według poziomu wykształcenia w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

W końcu 2013 r. w badanej populacji prawie co 6 bezrobotny nie posiadał żadnego doświadczenia zawodowego. Relatywnie najwięcej bezrobotnych posiadało staż pracy od roku do 5 lat - 1048 (21,7% ogółu), zaś najmniej było osób z długim stażem pracy, wynoszącym powyżej 30 lat - 172 (3,6%).

Osób długotrwale bezrobotnych było 1665, tj. 34,5% ogółu. Przez okres 6-12 miesięcy od momentu rejestracji w urzędzie poszukiwało pracy 988 osób, tj. 20,4% ogółu. Krócej, bo przez okres 3-6 miesięcy szukały pracy 883 osoby (18,3%), a przez 1-3 miesięcy - 874 osoby (około 18%). Ponadto 423 osoby, (tj. 8,8%) szukało zatrudnienia przez 1 miesiąc lub krócej.

W ciągu roku odnotowano 6222 bezrobotnych nowo zarejestrowanych i 6317 wyłączonych z ewidencji. Na przestrzeni 12 miesięcy urząd pracy dysponował 2,2 tys. ofert pracy, tj. więcej niż w poprzednim roku prawie o 1/3. W końcu 2013 r. na 1 ofertę pracy przypadało 45 bezrobotnych wobec 44 w roku poprzednim.

WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Źródła utrzymania gospodarstw domowych

Według danych NSP w Nowym Sączu w 2011 r. było 28,5 tys. gospodarstw domowych. Według głównego źródła utrzymania, ponad połowa gospodarstw (54,4%) utrzymywała się z pracy, przy czym z pracy najemnej - 46,3% ogółu, a z pracy na rachunek własny - 8,2%. Z niezarobkowych źródeł utrzymywało się łącznie 36,1% gospodarstw domowych (z emerytury - 28,8%). Dochody z własności i pozostałe (osobno niewymienione) stanowiły główne źródło utrzymania dla 2,8% gospodarstw.

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne **wynagrodzenie brutto**⁴ w 2013 r. wyniosło 3098,19 zł, tj. o 3,8% więcej w skali roku. W sektorze publicznym odnotowano wyższe średnie wynagrodzenie (4061,76 zł) niż w sektorze prywatnym (2599,85 zł). Wynagrodzenia rosły szybciej w sektorze publicznym (wzrost o 4,2%) niż w sektorze prywatnym (wzrost o 3,3%).

Dla porównania, przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2013 r. w województwie małopolskim wyniosło 3574,22 zł w Krakowie - 3997,80 zł, a w Tarnowie - 3448,15 zł. Różnica między przeciętnym wynagrodzeniem w województwie małopolskim a tym w Nowym Sączu wyniosła zatem 476,03 zł, podczas gdy rok wcześniej wynosiła ona 470,45 zł.

Emerytury i renty

Według danych Ministerstwa Finansów, w 2012 r. z tytułu renty lub emerytury przychody uzyskiwało 20,3 tys. nowosądeczan, co stanowiło 2,5% ogólnej liczby osób otrzymujących przychody z tego tytułu w województwie. Mediana przychodów rocznych z tytułu emerytury lub renty wyniosła 16,9 tys. zł, tj. mniej niż w Tarnowie i w Krakowie, gdzie sięgnęła ona odpowiednio: 17,3 tys. zł i 19,6 tys. zł. Dla porównania w województwie wyżej wymieniona mediana wynosiła 15,5 tys. zł.

Średniomiesięczny przychód brutto uzyskiwany z emerytury lub renty w Nowym Sączu wyniósł w 2012 r. 1411,90 zł i był wyższy o 9,1% od średniego przychodu w województwie równego 1293,87 zł.

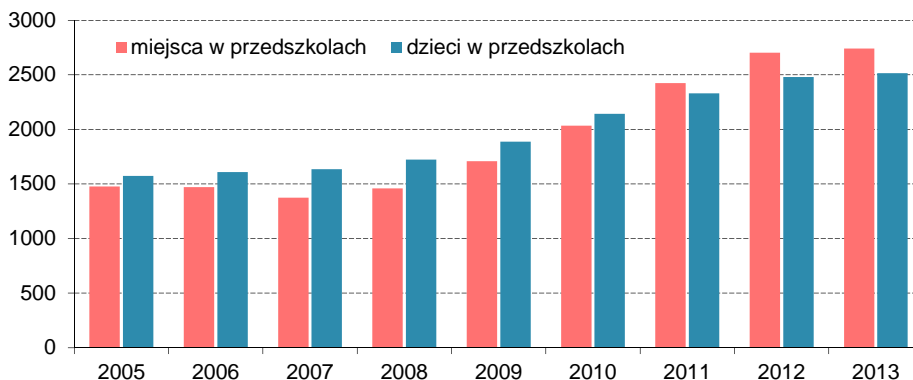
⁴ Patrz przypis 3 na str. 25.

INFRASTRUKTURA SOCJALNA

Edukacja⁵

Wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2013/2014 w Nowym Sączu objęto 3,5 tys. dzieci w 48 placówkach wychowania przedszkolnego (w tym 2,5 tys. dzieci w 30 przedszkolach). Od kilku lat utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby dzieci w placówkach przedszkolnych. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrost ten wyniósł 1,3%. W samych przedszkolach liczba dzieci zwiększyła się w ujęciu rocznym o 1,5%. Utrzymała się na poziomie 92 liczba dzieci w przedszkolach na 100 miejsc.

Wykr.6. Miejsca i dzieci w przedszkolach w Nowym Sączu
Stan na początku roku szkolnego

Na początku roku szkolnego 2013/2014 w Nowym Sączu działało:

- 20 szkół podstawowych (kształcących 5077 uczniów),
- 13 gimnazjów (2858 gimnazjalistów),
- 12 zasadniczych szkół zawodowych (1367 uczniów),
- 13 liceów ogólnokształcących (4253 licealistów),
- 14 techników (3727 uczniów),
- 17 szkół policealnych (1627 uczniów),
- 3 szkoły wyższe (kształcące 6434 studentów, łącznie z cudzoziemcami).

W powyższym zestawieniu zasadnicze szkoły zawodowe podano łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, a technika łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. Nie uwzględniono

⁵ Dane, z wyjątkiem szkół wyższych, Ministerstwa Edukacji Narodowej.

13 szkół dla dorosłych, w których kształciło się 1146 osób. Wśród szkół dla dorosłych największą popularnością cieszyły się licea ogólnokształcące w liczbie 10, do których uczęszczało 1045 osób. Ponadto w 3 technikach dla dorosłych doksztalało się 101 osób.

Zarówno liczba szkół podstawowych, jak i gimnazjów od kilku lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie. z tym że w omawianym roku zmniejszyła się o jedną z każdego typu. Jednocześnie liczba uczniów wykazywała nadal tendencję spadkową. Podobnie przedstawia się sytuacja w przypadku uczniów liceów ogólnokształcących. Licea ogólnokształcące nadal cieszą się największą popularnością wśród młodzieży, podobnie jak technika, do których w roku szkolnym 2013/14 uczęszczało łącznie 85,4% uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych. W technikach chłopcy najczęściej wybierali kierunki, które dawały im zawód technika informatyka, technika mechatronika, technika pojazdów samochodowych, natomiast dziewczęta – technika ekonomisty, technika usług fryzjerskich, technika obsługi klienta. Liczba liceów i techników nie zmieniła się na przestrzeni roku.

Niezmienna, w ujęciu rocznym, pozostała również liczba szkół wyższych. W Nowym Sączu znajduje się: Wyższa Szkoła Biznesu, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa oraz Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości, na których w 2013 r. kształciło się 6,2 tys. studentów. Ponadto działają tu także dwie filie krakowskich uczelni – Akademii Górniczo-Hutniczej i Uniwersytetu Pedagogicznego oraz zamiejscowy wydział nauk społecznych „Wschód – Zachód” (Szkoła Wyższa im. Henryka Józwiaka w Łodzi), w których w ubiegłym roku studiowało 255 studentów. W ogólnej liczbie 6,4 tys. studentów w nowosądeckich uczelniach (łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi) udział kobiet wyniósł 61,3%. Na studiach stacjonarnych studiowało ponad połowę studentów (tj. 3,6 tys.). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba studentów zmniejszyła się o 13,2%. Nowosądeckie wyższe uczelnie opuściło łącznie 2,4 tys. absolwentów, podobnie jak przed rokiem.

Współczynnik skolaryzacji brutto przekraczał 100%, co oznacza, że do szkół znajdujących się na terenie miasta uczęszczały również dzieci mieszkające poza nim. W 2013 r., współczynnik skolaryzacji brutto wyniósł dla Nowego Sącza 102,2% w szkołach podstawowych i 107,2% w gimnazjach.

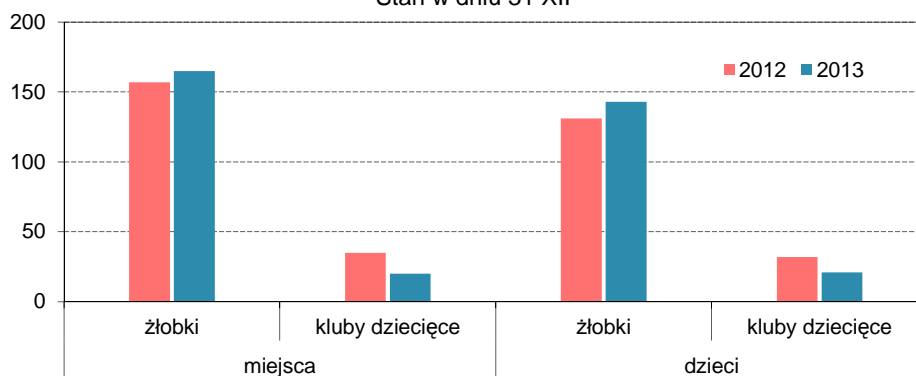
Ochrona zdrowia

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej według stanu w końcu 2013 r. w Nowym Sączu funkcjonowało 60 przychodni⁶, tj. o 3 więcej niż rok wcześniej oraz 9 praktyk lekarskich (tyle, co przed rokiem). Udzielono łącznie 1107,2 tys. porad⁷, tj. o 4,3% więcej niż w roku poprzednim. Porady lekarskie stanowiły 85,0% ogółu udzielonych porad, a porady udzielone przez lekarzy dentyistów – pozostałe 15,0%. Przeciętnie w ciągu roku 2013 jednemu mieszkańcowi Nowego Sącza udzielono 13 porad.

W końcu 2013 r. w Nowym Sączu działało 45 aptek, tj. o 3 więcej w skali roku. Stanowiły one 4,1% małopolskich aptek. Dwie apteki pełniły stałe dyżury nocne. Odnotowano wzrost liczby farmaceutów pracujących w nowosądeckich aptekach z 89 w końcu grudnia 2012 r. do 95. Jednocześnie spadła liczba ludności przypadająca na 1 aptekę z 2003 do 1865 w końcu analizowanego roku.

W mieście w końcu 2013 r. funkcjonowały 3 placówki opieki nad dziećmi do lat 3. Dysponowały one miejscami w liczbie 185. Były to 2 żłobki i 1 klub dziecięcy. Według danych statystycznych, w roku poprzednim działalność prowadziło 6 placówek, tj. więcej o 1 klub dziecięcy i 2 inne podmioty opieki na dziećmi do lat 3.

Wykr.7. Miejsca i dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

W ciągu roku w wyżej wymienionych placówkach przebywało 286 dzieci, w tym 250 w żłobkach i 36 w klubach dziecięcych. W skali województwa stanowiło to 4,1% dzieci przebywających w tego typu placówkach.

⁶ Od 2012 r. przychodnie łącznie z przychodniami MON i MSW.

⁷ Od 2012 r. łącznie z poradami udzielonymi w przychodniach resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych.

Na 100 dzieci w wieku 0-2 lata przypadało w Nowym Sączu 7 miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3, przed rokiem – 16 miejsc.

Pomoc społeczna

W Nowym Sączu w roku 2013 działało 5 zakładów stacjonarnych opieki społecznej, tj. o 1 więcej niż rok wcześniej. Dysponowały one 464 miejscami (wzrost o 11 miejsc w skali roku), w których przebywało 458 pensjonariuszy, tj. o 8 więcej w porównaniu z poprzednim rokiem. Zmiany te wynikały głównie z faktu, że oprócz 3 istniejących wcześniej domów pomocy społecznej i 1 schroniska dla bezdomnych funkcjonowała 1 niewielka placówka (zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej).

W ramach opieki nad dziećmi i młodzieżą, na terenie miasta działały 2 placówki interwencyjne, w których w końcu 2013 r. przebywało 42 wychowanków i 1 placówka socjalizacyjna, która w ciągu 2013 r. miała pod swoją opieką 26 wychowanków. Z 17 placówek wsparcia dziennego skorzystało 373 dzieci. W 77 rodzinach zastępczych przebywało 96 dzieci. Ponadto funkcjonowały 3 rodzinne domy dziecka, opiekując się 19 wychowankami.

W 2013 r. w Nowym Sączu z pomocy społecznej korzystało 2,5 tys. gospodarstw domowych (obejmujących łącznie 6,5 tys. osób), co stanowiło 3,1% gospodarstw w skali województwa małopolskiego. Zasiłki stałe przyznano 343 osobom wobec 334 przed rokiem. Średnia kwota zasiłku stałego wynosiła 431 zł. Z zasiłków okresowych skorzystało 1431 osób, o 217 osób więcej niż rok temu. Przeciętna kwota zasiłku okresowego wyniosła 354 zł. W ramach zasiłków okresowych najwięcej, bo 1,1 tys. osób otrzymało zasiłek z powodu bezrobocia, co stanowiło 77,8% wszystkich osób korzystających z zasiłków okresowych. Przed rokiem z tej formy pomocy korzystało 955 osób.

Średnio miesięcznie 4341 nowosądeckich rodzin pobierało świadczenia rodzinne, w tym 2614 rodzin - zasiłek rodzinny.

Osoby niepełnosprawne

Według danych NSP 2011, w Nowym Sączu mieszkało 11,4 tys. osób niepełnosprawnych, tj. 2,9% wszystkich osób niepełnosprawnych w województwie

małopolskim (dla porównania w Krakowie było ich 107,5 tys., a w Tarnowie 16,9 tys.). Ponad 80% z nich (9,2 tys.) to osoby niepełnosprawne prawnie. Według płci większość, bo 56,8% ogółu niepełnosprawnych w Nowym Sączu stanowiły kobiety (w województwie 55,1%, w Krakowie 58,1%, w Tarnowie 56,1%).

Wśród niepełnosprawnych z orzeczeniem prawnym zdecydowaną większość (ponad 97%) stanowiły osoby dorosłe (w wieku 16 lat i więcej), których było 8,9 tys., a niemal 3% - dzieci (w wieku 0-15 lat), których odnotowano 0,3 tys. Osób dorosłych niepełnosprawnych prawnie o znacznym stopniu niepełnosprawności było 3,5 tys., o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności - 3,2 tys., a o stopniu lekkim - 2,0 tys. Ponadto niecałe 0,3 tys. osób miało nieustalony stopień niepełnosprawności.

Spośród 2,2 tys. osób niepełnosprawnych tylko biologicznie najwięcej, 76,2%, odczuwało ograniczenie sprawności w stopniu umiarkowanym.

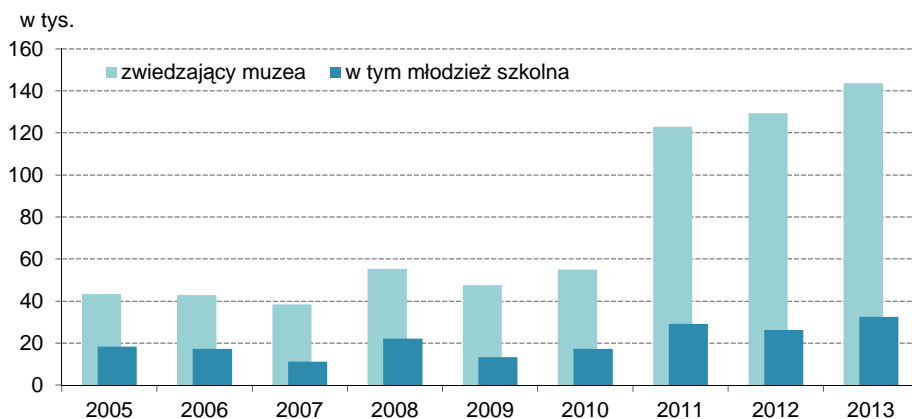
Kultura

W końcu 2013 r. na terenie miasta działało 8 **bibliotek** (1 biblioteka publiczna i 7 filii). Od roku 2005 jeden z tych obiektów jest przystosowany dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Księgozbiór bibliotek stanowiący 2,8% zasobów wojewódzkich wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem o 3,3 tys. woluminów do poziomu 303,1 tys. woluminów. Liczba czytelników bibliotek wyniosła w 2013 r. 21,4 tys. osób, tj. tyle samo, co w 2012 r. Na 1000 mieszkańców Nowego Sącza 255 osób było czytelnikami bibliotek.

Liczba wypożyczeń księgozbioru w ciągu roku zmniejszyła się o 1,4%, kształtując się na poziomie 359,1 tys. woluminów. Statystycznie 1 czytelnik wypożyczył w ciągu roku 16,8 woluminów (rok wcześniej 17,0). Średnia czytelnictwa w województwie wyniosła 15,6 woluminów.

W 2013 r. funkcjonowały w mieście 2 **muzea**, a dokładniej 1 muzeum i 1 oddział muzealny. Muzeum prowadzi elektroniczną inwentaryzację zbiorów. Zorganizowano łącznie 63 wystawy: 29 własnych i 34 obce (w tym 2 z zagranicy). W ramach działalności oświatowej muzeum zaproponowało większą niż rok wcześniej liczbę odczytów, prelekcji, spotkań, a także 4 seanse filmowe. Spotkało się to z dużym zainteresowaniem zwiedzających, których liczba wzrosła o 14,4 tys. osób do 143,6 tys. osób. Młodzież szkolna zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach stanowiła 22,6% ogółu zwiedzających.

Wykr.8. Zwiedzający muzea w Nowym Sączu

W końcu 2013 r. w Nowym Sączu funkcjonowały 3 kina (wobec 1 przed rokiem), które dysponowały 10 salami i 1,8 tys. miejsc na widowni. W ciągu roku wyświetlono 7,7 tys. seansów filmowych dla 174,8 tys. widzów. Kino „Sokół” - oprócz kina repertuarowego – włączyło się w organizację różnorodnych przeglądów filmowych, jak np. Podróżniczy Klub Filmowy, Klasyka Kina, Rekolekcje Filmowe, FilMOTEKA Dojrzałego Człowieka, Festiwal KINOJAZDA, Program Edukacji Medialnej „KinoSzkoła”, Akademia Przedszkolaka FILMINEK. W kinie odbywają się również regularne seanse DKF-u KOT, Noce Filmowe, coroczne cykliczne zajęcia Młodzieżowej Akademii Filmowej oraz Festiwal Filmów Dziecięcych GALICJA⁸.

Ciekawostką jest fakt, że nowo otwarte kino „Helios” posiada 5 klimatyzowanych sal z 1,1 tys. miejsc, wyposażonych w wysokiej klasy sprzęt nagłaśniający, a także ekrany perełkowe Harkness. Oprócz ciekawych premier kinowych w kinie organizowane są imprezy, takie jak: Walentynki, Ferie, Dzień Dziecka i inne spotkania okolicznościowe, m.in. specjalne, przedpremierowe pokazy filmów (z udziałem twórców), maratony i festiwale filmowe, koncerty, gry i zabawy dla dzieci, konkursy, seanse dla grup szkolnych i firm⁹.

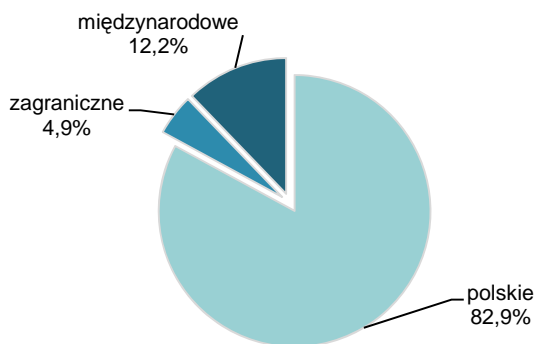
W Nowym Sączu w 2013 r. działały 2 **galerie i salony sztuki**. Obiekty były dostosowane do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, biorąc pod uwagę zarówno wejście do budynku, jak i udogodnienia wewnątrz budynku. Zorganizowały one łącznie w kraju 41 wystaw (o 1 więcej niż rok wcześniej), w tym 6 z wykorzystaniem „nowych mediów”. Polskich wystaw w kraju było 34,

⁸ Źródło: <http://www.kino-sokol.pl/>

⁹ Źródło: <http://www.helios.pl/39,Nowy-Sacz/OpisKina/>

zagranicznych (prezentacja sztuki obcej) - 2, a międzynarodowych (prezentacja sztuki obcej i polskiej) - 5. W omawianym roku w galeriach i salonach sztuki odbyło się 81 seansów filmowych związanych tylko z działalnością wystawienniczą, w których uczestniczyło 1,7 tys. widzów.

Wykr.9. Struktura wystaw w galeriach i salonach sztuki w Nowym Sączu w 2013 r.

W mieście działa także Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ, którego misja polega na ochronie i promocji wielokulturowego dziedzictwa Małopolski, kształtowaniu kompetencji kulturowej poprzez popularyzację muzyki klasycznej, teatru, filmu europejskiego, folkloru, sztuki ludowej oraz wspomaganiu rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego. Siedzibą instytucji, będącej spadkobiercą i kontynuatorem niemal 140-letniej tradycji *Towarzystwa Gimnastycznego SOKÓŁ*, jest historyczny budynek Sokolni Sądeckiej z 1892 r. w centrum Nowego Sącza, obecnie rozbudowany i zmodernizowany. MCK Sokół organizuje ponad 20 cyklicznych festiwali i imprez kulturalnych rocznie o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym, m.in.:

- Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych ŚWIĘTO DZIECI GÓR (realizowany od 1992 r.)
- Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari (od 1985 r.)
- Międzynarodowy Festiwal Wirtuozerii i Żartu Muzycznego FUN & CLASSIC (od 2001 r.)
- Sądecki Festiwal Muzyki Organowej L'ARTE ORGANICA (od 2002 r.)
- Sądecki Festiwal Muzyczny IUBILAEI CANTUS (od 1995 r.)
- Cykl prezentacji teatralno-operowych WIECZORY MAŁOPOLSKIE (od 2004 r.)¹⁰.

¹⁰ Źródło: www.nowysacz.pl

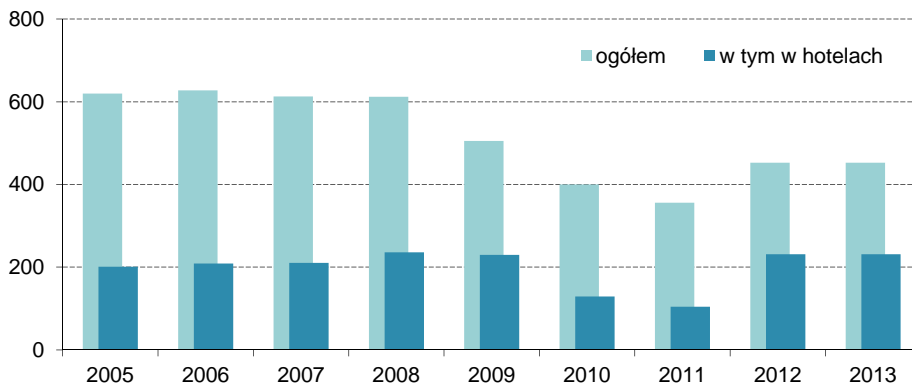
Turystyka

W końcu lipca 2013 r. w Nowym Sączu funkcjonowało 7 **turystycznych obiektów noclegowych** (tyle samo co rok wcześniej), w tym 6 całorocznych. Bazę noclegową, podobnie jak przed rokiem, tworzyły: 4 hotele, 1 inny obiekt hotelowy, 1 szkolne schronisko młodzieżowe, 1 kemping.

W stosunku do stanu sprzed roku jeden z dwugwiazdkowych hoteli uzyskał status hotelu trzygwiazdkowego, natomiast ilość miejsc noclegowych nie uległa zmianie. A zatem w omawianym okresie można mówić głównie o zmianach jakościowych.

Liczba miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Nowym Sączu w końcu lipca 2013 r. wyniosła 453, w tym w hotelach 231 miejsc i była identyczna z zeszłoroczną. Miejsc całorocznych było 333. Przeciętnie jeden całoroczny obiekt dysponował 56 miejscami noclegowymi.

Wykr.10. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 VII

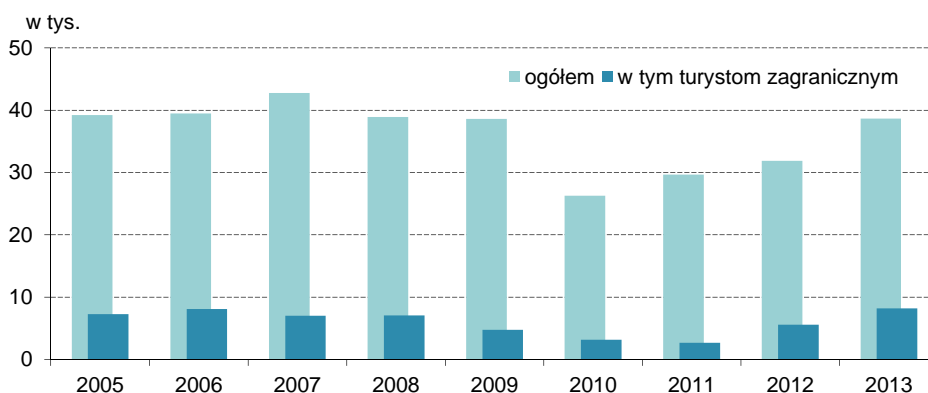

W 2013 r. Nowy Sącz odwiedziło 22,0 tys. osób korzystających z noclegów (tj. o 16,3% więcej niż rok temu), w tym 3,9 tys. turystów zagranicznych (wzrost o 56,8%).

Spośród turystów zagranicznych korzystających z noclegów najwięcej gości przybyło z krajów europejskich, takich jak: Niemcy (21,5% ogółu turystów zagranicznych), Francja (8,6%), Ukraina (8,5%), Wielka Brytania (6,9%), Włochy (5,5%) oraz Austria (4,4%).

W ciągu 12 miesięcy udzielono 38,7 tys. noclegów, czyli więcej niż przed rokiem o 21,4%, w tym turystom zagranicznym 8,2 tys. noclegów, tj. o 46,4% więcej.

Wykr.11. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Nowym Sączu

Natomiast stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 28,3%, tj. o 2,1 p. proc. więcej niż w roku poprzednim (35,2% w województwie małopolskim).

Średni czas pobytu turysty w obiekcie turystycznym uległ nieznacznemu wydłużeniu z 1,7 przed rokiem do 1,8 noclegu, podczas gdy przeciętny pobyt turysty zagranicznego wydłużył się z 1,7 do 2,1 noclegu w omawianym roku.

W obiektach hotelarskich (hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych) położonych na terenie Nowego Sącza w 2013 r. wynajęto 24,8 tys. pokoi (tj. więcej o 28,6% niż w roku poprzednim), w tym 6,2 tys. pokoi turystom zagranicznym (tj. o 2/3 więcej).

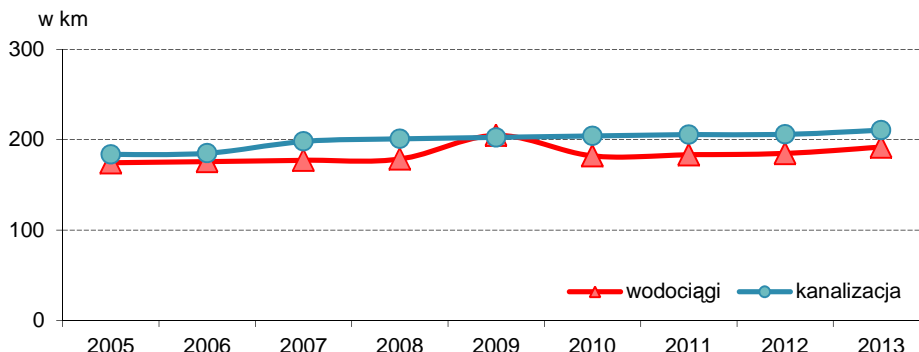
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W Nowym Sączu w końcu 2013 r. stan infrastruktury komunalnej uległ poprawie w porównaniu z poprzednim rokiem. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 191,9 km (tj. więcej o 3,8% niż według stanu końca 2012 r.), a długość czynnej sieci kanalizacyjnej - 210,6 km (również więcej - o 2,3%). W ciągu roku siecią kanalizacyjną odprowadzono 3,2 tys. dam^3 ścieków.

Systematycznie rozbudowywana jest także sieć gazowa. Długość sieci gazowej w 2013 r. wynosiła 295,4 km i w porównaniu do 2012 r. wzrosła o 3,6%. W badanym okresie o 1,4% zwiększeniu uległa również liczba połączeń gazowych. Odbiorcami gazu w Nowym Sączu w omawianym roku było 25,2 tys. gospodarstw domowych.

Wykr.12. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Nowym Sączu

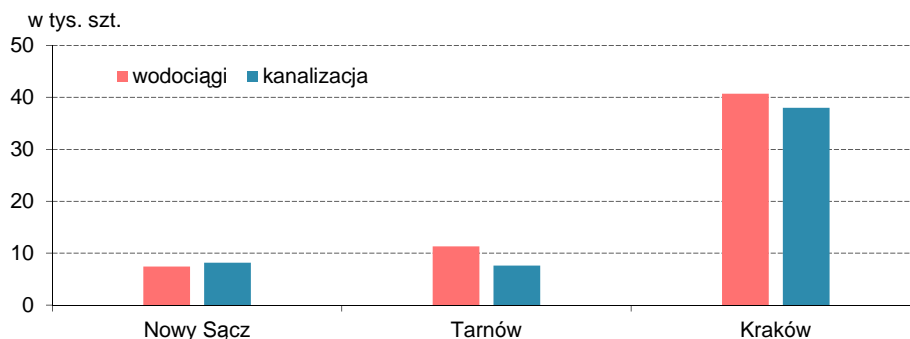
Stan w dniu 31 XII

W przypadku sieci wodociągowej ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 7,4 tys., a w przypadku sieci kanalizacyjnej - 8,2 tys. Dla porównania w Tarnowie było 11,3 tys. czynnych połączeń wodociągowych i 7,6 tys. połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zakwaterowania, a w Krakowie - odpowiednio 40,7 tys. i 38,0 tys.

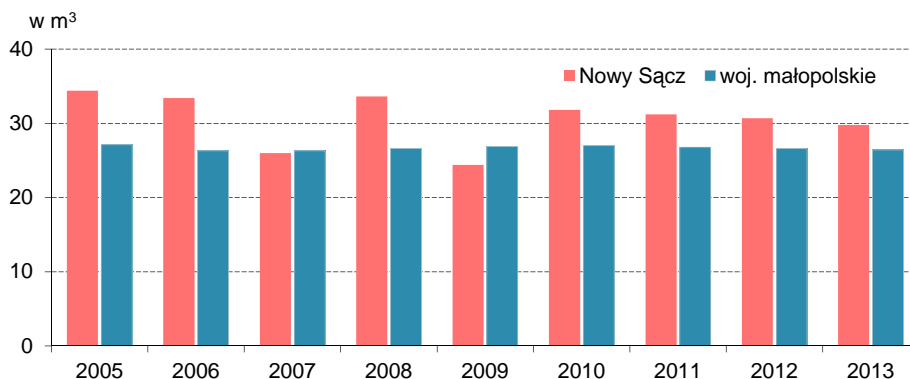
Wykr.13. Przyłącza do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

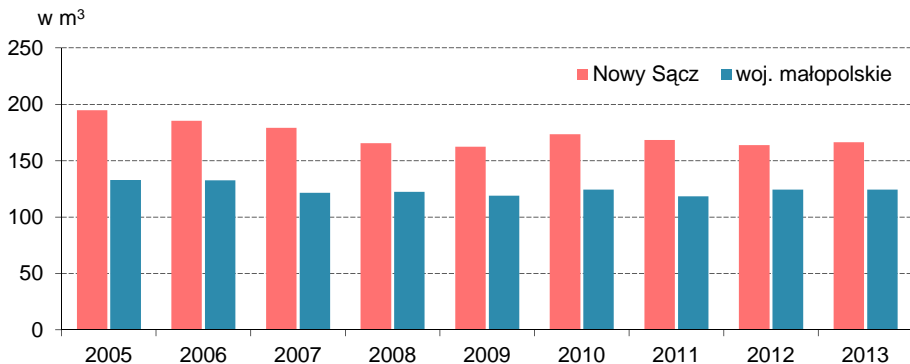

W 2013 r. w Nowym Sączu na cele komunalno-bytowe wodociągi dostarczyły gospodarstwom domowym 2,5 tys. dam^3 wody, tj. o 3,3% mniej wody niż przed rokiem.

Wskaźnik zużycia, obrazujący sposób gospodarowania wodą w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnął w omawianym roku poziom 29,8 m^3 (w województwie małopolskim 26,4 m^3). Obserwowany spadek tego wskaźnika na przestrzeni kilku ostatnich lat może wskazywać na lepsze gospodarowanie wodą, co wiąże się z jej oszczędzaniem.

Wykr.14. Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (o 1,3%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca Nowego Sącza zużycie gazu wynosiło 166,3 m³ (wzrost o 1,6%), a na 1 odbiorcę 555,3 m³ (wzrost o 0,5%).

Wykr.15. Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca

W 2013 r. zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 705,3 kWh (w województwie małopolskim 804,6 kWh) i zmniejszyło się w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,5%.

W Nowym Sączu średnie zużycie wody z wodociągów i gazu z sieci na 1 mieszkańca było wyższe niż przeciętne zużycie w województwie, natomiast średnie zużycie na 1 mieszkańca energii elektrycznej było niższe.

HANDEL

Uzupełnieniem istniejącej infrastruktury handlowej w Nowym Sączu (sklepy, hipermarkety, domy towarowe) były **targowiska** stałe i sezonowe. W 2013 r. funkcjonowały 2 targowiska stałe (tyle samo, co w roku poprzednim) o łącznej powierzchni 17,4 tys. m². Dla porównania w Krakowie działało 16 targowisk o powierzchni 85,4 tys. m², a w Tarnowie 15 targowisk o powierzchni 96,5 tys. m².

Na targowiskach znajdowały się 253 punkty sprzedaży drobnodetalicznej, a ich ilość pozostała niezmienna od roku, w tym 223 punkty sprzedaży na targowiskach czynnych codziennie. Roczne wpływy z opłaty targowej wyniosły 154,2 tys. zł.

W Nowym Sączu spadła o 1 do 30 liczba targowisk sezonowych (2,6% targowisk sezonowych w województwie). W Krakowie były 953 targowiska sezonowe, a w Tarnowie 3 (udział w województwie odpowiednio 83,1% i 0,3%).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Budynki mieszkalne

Zgodnie z wynikami NSP Ludności i Mieszkań 2011, w Nowym Sączu znajdowało się 10,5 tys. budynków, co stanowiło 1,9% zasobów wojewódzkich (dla porównania w Krakowie było 43,6 tys. budynków, a w Tarnowie - 9,8 tys. budynków). W mieście w wodociąg i gaz sieciowy wyposażonych było około 82% budynków.

Kanalizację z odprowadzeniem do sieci posiadało 55,9% budynków mieszkalnych, a centralne ogrzewanie z sieci - jedynie 6,4%. podczas gdy 8 na 10 budynków miało zainstalowane ogrzewanie indywidualne.

Zasoby mieszkaniowe

W końcu 2013 r. **zasoby mieszkaniowe** Nowego Sącza wyniosły 29,4 tys. mieszkań, co stanowiło 2,6% ogółu zasobów mieszkaniowych województwa małopolskiego. Dla porównania zasoby mieszkaniowe Krakowa stanowiły 31,0% ogółu, a Tarnowa - 3,8%. W odniesieniu do stanu z roku poprzedniego ilość mieszkań w Nowym Sączu zwiększyła się o 276, tj. o 0,9%. Na przestrzeni kilku lat zaobserwowano niewielki wzrost liczby zasobów.

W mieszkaniach w mieście znajdowało się ogółem 114 tys. izb o łącznej powierzchni 2146 tys. m². Przeciętna powierzchnia 1 izby wyniosła 18,8 m²,

a przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 73,0 m². W Krakowie i Tarnowie statystyczne mieszkanie było mniejsze, odpowiednio: 57,7 m² i 63,1 m², podczas gdy średnia wojewódzka była wyższa - 77,3 m².

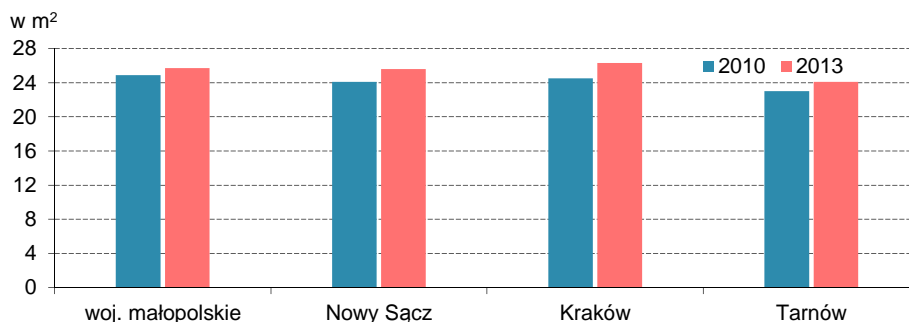
Zaludnienie i standard mieszkań

Według danych statystycznych za 2013 r. na 1 mieszkanie w Nowym Sączu przypadały średnio 2,9 osoby (3,0 - w województwie małopolskim), a przeciętna liczba izb w mieszkaniu wyniosła 3,9 (podobnie jak w województwie). Było to nieco więcej niż w dwóch pozostałych miastach na prawach powiatu, gdyż w Krakowie na 1 mieszkanie przypadały średnio 2,2 osoby i 3,2 izby, a w Tarnowie - 2,6 osoby i 3,6 izby.

Przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 osobę w Nowym Sączu wynosiła 25,6 m² i była zbliżona do średniej wojewódzkiej (25,7 m²). W Krakowie przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę (26,3 m²) była wyższa, a w Tarnowie (24,1 m²) niższa niż w województwie. W ciągu ostatnich lat odnotowano wzrostową tendencję przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę.

Wykr.16. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę

Stan w dniu 31 XII

W miastach notuje się wysoki poziom wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne. W roku 2013 w Nowym Sączu w wodociąg wyposażonych było 99,0% ogółu mieszkań, w ustęp - 98,7%, w łazienkę - 97,7%, w gaz z sieci - 88,1%, a w centralne ogrzewanie - 90,2%. W Krakowie nieco lepiej przedstawiało się wyposażenie mieszkań w wodociąg i łazienkę, a gorzej w ustęp, gaz z sieci i centralne ogrzewanie. W Tarnowie nieco niższe wskaźniki niż dla Nowego Sącza odnotowano w przypadku wyposażenia w ustęp, łazienkę i centralne ogrzewanie.

Mieszkania oddane do użytkowania

W 2013 r. na terenie Nowego Sącza **przekazano do użytkowania** 301 mieszkań o łącznej powierzchni 30,2 tys. m², tj. o 40 mieszkań (o 11,7%) mniej niż w 2012 r. Spadek ten wynikał głównie ze zmniejszenia liczby mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych (139 w omawianym okresie - o 62 mniej niż przed rokiem). Ich udział w ogólnej liczbie zrealizowanych inwestycji wynosił 46,2% (czyli o 12,7 p. proc. mniej niż rok wcześniej). Deweloperzy przekazali na rynek jedynie 4 mieszkania (wobec 140 w roku poprzednim). Spółdzielnie oddały do użytkowania 26 efektów mieszkaniowych, a TBS - 132 mieszkania społeczne czynszowe. W pozostałych formach budownictwa mieszkaniowego nie oddano nowych inwestycji. Mieszkania oddane do użytkowania na terenie Nowego Sącza stanowiły 1,9% efektów wojewódzkich.

W relacji do 2012 r. zwiększyła się przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania, wynosząc w 2013 r. 100,2 m² (wobec 95,1 m² przed rokiem), w tym w budynkach indywidualnych 152,2 m² (o 30,9 m² więcej niż w roku poprzednim). Dla porównania przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w mieście Krakowie wynosiła 63,4 m², a w Tarnowie 105,5 m² przy średniej wynoszącej w województwie małopolskim 106,7 m².

Wskaźnikiem nasilenia budownictwa mieszkaniowego jest liczba oddanych do użytkowania mieszkań na 1 tys. ludności. Wskaźnik ten w 2013 r. w Nowym Sączu wynosił 3,6 (w 2012 r. - 4,0) przy średniej dla województwa małopolskiego 4,6 (w 2012 r. również 4,6). W Krakowie wskaźnik ten wyniósł 9,2 (wobec 9,0), a w Tarnowie - 2,3 (rok wcześniej 4,0).

Liczba mieszkań w Nowym Sączu, których budowę rozpoczęto spadła w ujęciu rocznym z 208 do 180 w 2013 r. W 76,7% były to inwestycje realizowane w ramach budownictwa indywidualnego. Zmniejszyła się także liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia - z 310 w ciągu 2012 r. do 202 w omawianym roku, w tym 181 pozwoleń w budownictwie indywidualnym.

OCHRONA ŚRODOWISKA I LEŚNICTWO

W ramach ochrony środowiska wyróżnia się m.in. ochronę powietrza atmosferycznego, gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami oraz nakłady inwestycyjne ponoszone na ten cel.

Nowy Sącz ze względu na ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych i gazowych należy do miast w województwie małopolskim, gdzie degradacja środowiska jest stosunkowo niewielka.

W 2013 r. emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w mieście wyniosła 134 ton (3,7% wielkości wojewódzkiej) i zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 20,2%, a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wzrosła o 11,6% do 1625 ton (stanowiąc 1,5% emisji wojewódzkiej). W przeliczeniu na 1 km² powierzchni miasta wyemitowano w Nowym Sączu 2,3 ton pyłów (dla porównania w Krakowie 5,2 ton, a w Tarnowie 6,7 ton). Dominowały pyły ze spalania paliw, stanowiąc ponad 72% całej emisji pyłowej. Wśród zanieczyszczeń gazowych emisja dwutlenku siarki w przeliczeniu na 1 km² wyniosła 6,1 ton w ciągu roku, a emisja tlenków azotu 2,5 tony (dla porównania w Krakowie odpowiednio: 23,2 ton i 18,0 ton).

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla Nowego Sącza zatrzymano i zneutralizowano w 2013 r. 98,9% wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych i 11,5% wytworzonych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

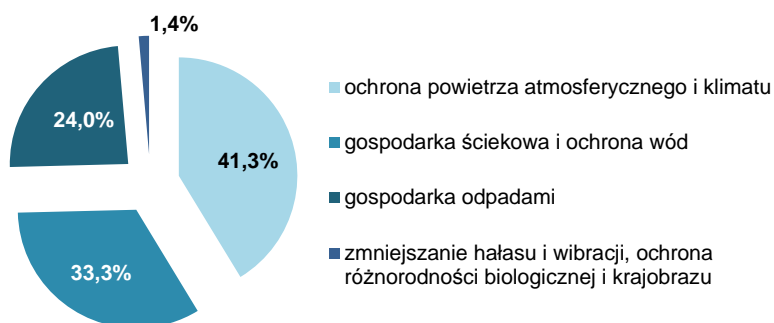
Wytwarzane przez przemysł i gospodarkę komunalną ścieki, dzięki odpowiedniej gospodarce wodno-ściekowej nie powodują degradacji zasobów wodnych. Do wód lub do ziemi w 2013 r. odprowadzono w Nowym Sączu 3,4 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania (wobec 3,6 hm³ w roku poprzednim). Stanowiło to 1,3% tego typu ścieków w województwie małopolskim. Podobnie jak w latach ubiegłych zostały one w 100% oczyszczone.

Odpady przemysłowe i komunalne powstające na terenie miasta stanowią nieco mniejsze zagrożenie dla środowiska niż w minionych latach. W 2013 r. w Nowym Sączu zakłady objęte statystyką GUS wytworzyły 33,2 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło tylko 0,5% masy odpadów wytworzonych w województwie. W porównaniu z rokiem 2012 ilość wytworzonych odpadów spadła o 16,8%. Procesowi odzysku poddano 32,1 tys. ton odpadów. Ponadto, na terenie miasta w 2013 r. zebrano 21,0 tys. ton odpadów komunalnych zmieszanych, tj. o 4,1% mniej niż rok wcześniej. Z gospodarstw domowych pochodziło 16,6 tys. ton (78,9% masy odpadów komunalnych), 4,2 tys. ton (19,8%) z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz 0,3 tys. ton (1,3%) z usług komunalnych.

Na 1 mieszkańca przypadało w Nowym Sączu 197,5 kg zebranych odpadów komunalnych zmieszanych wobec 150,7 kg w 2012 r. W omawianym roku wywieziono 35,1 dam^3 nieczystości ciekłych, w tym 22,6 dam^3 z gospodarstw domowych. Podczas likwidacji 25 nielegalnych wysypisk śmieci zebrano 50 ton odpadów komunalnych.

Na środki trwałe służące ochronie powietrza atmosferycznego i klimatu, gospodarce odpadami, gospodarce ściekowej i ochronie wód, a także pozostałym aspektom ochrony środowiska w 2013 r. wydatkowano w Nowym Sączu 7,6 mln zł, niemal 3 razy więcej niż przed rokiem. Z kwoty tej najwięcej wydatkowano na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu - prawie 3,2 mln zł.

Wykr.17. Struktura nakładów inwestycyjnych na ochronę środowiska w Nowym Sączu w 2013 r.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2013 r. były o 3,2% większe niż w 2012 r. Wyniosły one 12,9 mln zł, w tym 11,2 mln zł przeznaczono na regulację i zabudowę rzek i potoków, a 1,7 mln zł na obwałowania przeciwpowodziowe.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące gospodarce wodnej, aż w 97,8% pochodziły z budżetu centralnego, 1,6% ze środków własnych, a nieznaczną część (0,6%) pochodziła z budżetu województwa.

Lasy w obrębie Nowego Sącza (łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną w lasach prywatnych) zajmowały 619,2 ha, tj. 0,1% powierzchni lasów województwa małopolskiego. Lasy prywatne zajmowały 474,6 ha, tj. 76,6% ogólnej powierzchni lasów, a lasy publiczne 144,6 ha. W ramach lasów publicznych przeważały lasy Skarbu Państwa - 83,6 ha (w tym Lasy Państwowe 50,6 ha), a pozostałą część tworzyły lasy gminne - około 61 ha.

Z lasów niestanowiących własność Skarbu Państwa w 2013 r. pozyskano 353 m^3 drewna (grubizny), w tym 59,5% z drzew iglastych i 40,5% z drzew liściastych.

PRZEMYSŁ I INWESTYCJE

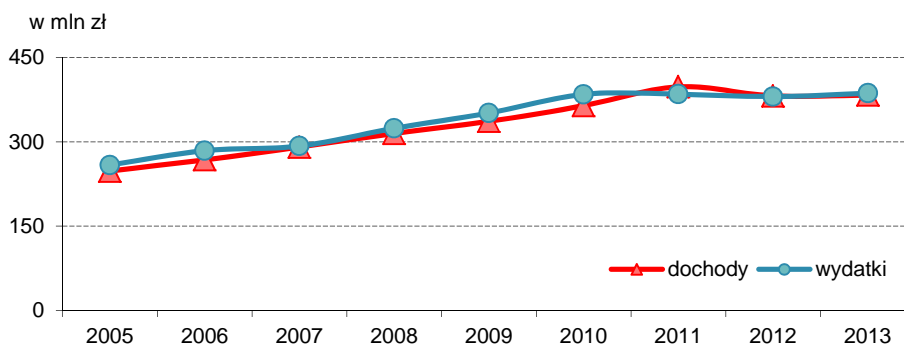
Według najnowszych dostępnych danych, w 2012 r. w Nowym Sączu w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób produkcja sprzedana przemysłu wyniosła w cenach bieżących 2157,8 mln zł. W porównaniu z 2011 r. było to więcej o 19,0%. Udział produkcji sprzedanej przemysłu przedsiębiorstw z terenu Nowego Sącza wyniósł 3,0%, tj. o 0,4 p. proc. więcej niż w 2011 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2012 r. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie 25,6 tys. zł, tj. wyższym o 17,5% niż przeciętnie w województwie (rok wcześniej wyniosła 21,5 tys. zł).

Nakłady inwestycyjne w 2012 r. w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (według lokalizacji inwestycji) wyniosły 502,8 mln zł, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca 5968 zł (wobec odpowiednio: 392,0 mln zł i 4646 zł rok wcześniej). W omawianym roku najwięcej nakładów poniosły przedsiębiorstwa zaliczane do sekcji przetwórstwo przemysłowe (162,1 mln zł, tj. o 67,0 mln więcej niż w 2011 r.), a ich udział w nakładach inwestycyjnych ogółem wzrósł z 24,3% w 2011 r. do 32,2% w 2012 r.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA

W 2013 r. stan finansów publicznych uległ nieznacznemu pogorszeniu, gdyż zanotowano szybszy wzrost wydatków aniżeli dochodów budżetu miasta. Nie udało się utrzymać obserwowanej w poprzednim roku sytuacji, w ramach której wydatki nie przekraczały dochodów. Skutkiem tego był ujemny wynik finansowy.

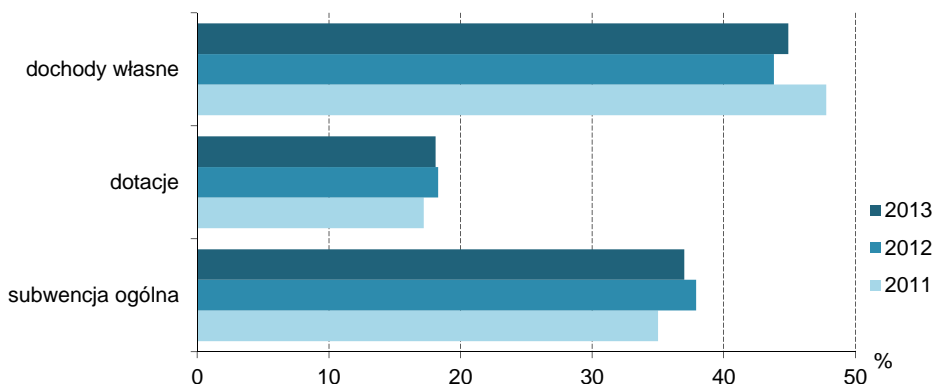
Wykr.18. Dochody i wydatki budżetu Nowego Sącza

Dochody budżetu miasta Nowy Sącz w analizowanym roku wyniosły 382,9 mln zł, co oznacza wzrost w porównaniu z 2012 r. zaledwie o 0,3%. Dotacje celowe wzrosły o 7,9%, a dochody własne - o 2,8%. Natomiast subwencja ogólna spadła o 2,0% w skali roku.

W 2013 r. nadal największy udział w dochodach ogółem miały dochody własne - 44,9% (171,8 mln zł), subwencja ogólna - 37,0% (141,8 mln zł) oraz dotacje celowe - 16,4% (62,7 mln zł). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (dotacje §§ 200,620) wyniosły 6,5 mln zł, tj. 1,7% dochodów ogółem.

Wykr.19. Struktura dochodów budżetu Nowego Sącza

Wydatki budżetu miasta w omawianym okresie sięgnęły 386,4 mln zł, czyli o 1,6% więcej niż w 2012 r. W ujęciu rocznym spadły jedynie dotacje (o 6,3%) do poziomu 37,5 mln zł. Natomiast wydatki majątkowe zwiększyły się o 11,5% do wysokości 18,9 mln zł. Z kwoty tej na cele inwestycyjne przeznaczono 16,7 mln zł (88,2% wydatków majątkowych). Rok 2013 upłynął pod znakiem oddawania do użytku kolejnych inwestycji rozpoczętych w latach poprzednich.

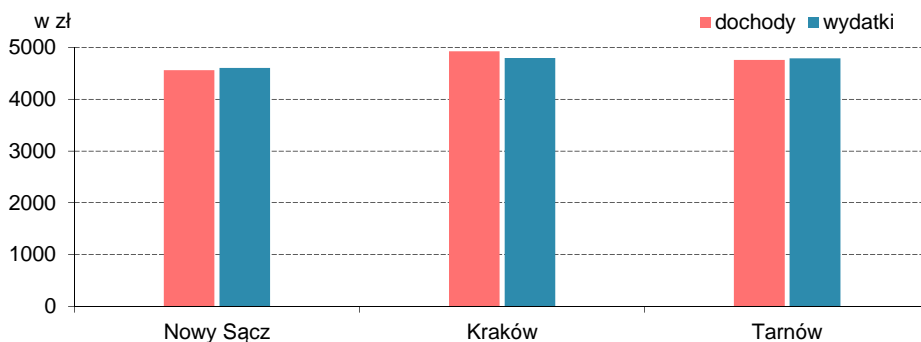
W strukturze wydatków dominowały przede wszystkim wydatki bieżące jednostek budżetowych (286,9 mln zł) - 74,2%. Dotacje wyniosły 37,5 mln zł, tj. niecałe 10%, a wydatki majątkowe 18,9 mln zł - prawie 5% ogółu wydatków budżetowych.

Odmienne niż w 2012 r. wynik finansowy był ujemny i wyniósł minus 3,5 mln zł (wobec plus 1,3 mln zł w 2012 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetu miasta Nowego Sącza zwiększyły się w ujęciu rocznym z 4530 zł w 2012 r. do 4559 zł w 2013 r., a wydatki

z 4514 zł do 4601 zł. A zatem wzrost wydatków w skali roku (o 87 zł) był większy niż dochodów (o 29 zł). W zestawieniu z dwoma pozostałymi miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim, dochody oraz wydatki przypadające na 1 mieszkańca w Nowym Sączu były nieco niższe niż w Tarnowie i Krakowie.

Wykr.20. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w 2013 r.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W końcu 2013 r. rejestr REGON skupiał 9511 podmiotów gospodarki narodowej z terenu Nowego Sącza (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. o 0,6% więcej niż przed rokiem. Do sektora prywatnego należało 9298 podmiotów gospodarki narodowej, tj. 97,8% ogółu. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku ich liczba zwiększyła się o 0,7%. Natomiast liczba podmiotów sektora publicznego minimalnie spadła w skali roku - z 217 do 213.

Liczba spółek handlowych wyniosła 783 i wzrosła w ujęciu rocznym o 75 (tj. o 10,6%), w tym liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego wzrosła o 5 (7,2%). Spółek cywilnych było zarejestrowanych 806, czyli również o 5 więcej (0,6%), podczas gdy liczba spółdzielni wynosiła 32 (mniej o 1 tj. o 3,0%).

Jednocześnie rejestr obejmował 6851 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, czyli o 0,7% mniej niż w końcu 2012 r. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności) wzrósł na przestrzeni roku z 1124 w 2012 r. do 1133 w 2013 r. (wobec 1045 w województwie małopolskim).

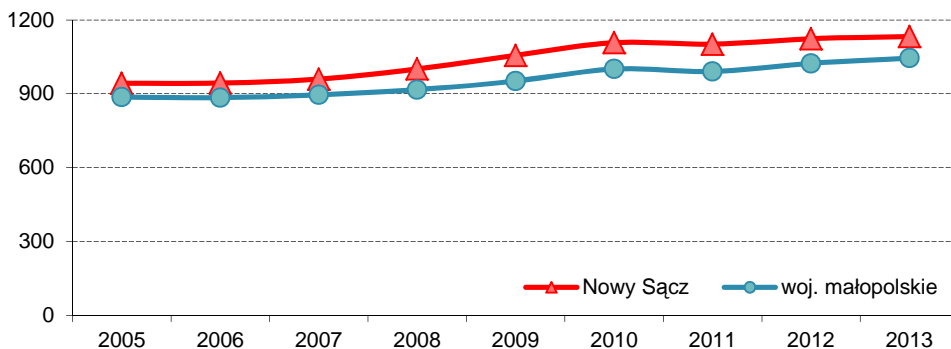
Według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w końcu grudnia 2013 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność zaliczaną do sekcji takich, jak: handel;

naprawa pojazdów samochodowych (2483), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1101), budownictwo (967), przetwórstwo przemysłowe (764) oraz pozostała działalność usługowa (739 podmiotów).

Wykr.21. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 XII

W ciągu 2013 r. do rejestru REGON wpisano 800 nowych podmiotów gospodarczych. Jednocześnie wyrejestrowano 726 podmiotów. Największą rotacją cechowały się sekcje PKD, takie jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA

W zakres informacji pochodzących z Urzędu Miasta Nowego Sącza wchodzi takie zagadnienia, jak:

- liczba członków Rady Miasta i ich struktura według wieku, poziomu wykształcenia oraz grup zawodów,
- dane z Wydziału Spraw Obywatelskich,
- działalność Urzędu Stanu Cywilnego,
- budżet miasta,
- interwencje Straży Miejskiej,
- zadania MOPS-u.

Rada Miasta Nowego Sącza w 2013 r. liczyła 23 członków, w tym 2 kobiety. Wśród radnych przeważały osoby w wieku 40-59 lat (11 radnych), a tylko 3 osoby nie przekroczyły 39 lat. Wyższe wykształcenie posiadało 16 radnych, średnie - 5 osób, a zasadnicze zawodowe - 2 osoby. Natomiast według grup zawodów dominowali specjaliści (11), a w dalszej kolejności znaleźli się m.in. przedstawiciele władz

publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (4) oraz technicy i inny średni personel (4). Inne zawody były reprezentowane w niewielkim stopniu. W 2013 r. radni uczestniczyli w 21 sesjach Rady Miasta.

Zgodnie z danymi Wydziału Spraw Obywatelskich, w mieście na pobyt stały zameldowanych było 82,9 tys. osób, a na pobyt czasowy - 1,4 tys. osób. Ponadto, w końcu roku było 1,7 tys. osób nigdzie nie zameldowanych lub oczekujących na zameldowanie w innej miejscowości. W ciągu 2013 r. na pobyt stały w Nowym Sączu zameldowano 0,7 tys. osób, a wymeldowano z pobytu stałego 1,2 tys. osób. Wydział Spraw Obywatelskich odnotował ponadto 1,2 tys. przemeldowań w miejscu. W omawianym roku wydano 8,1 tys. nowych dowodów osobistych.

Natomiast Urząd Stanu Cywilnego wydał m.in. 2,1 tys. aktów urodzenia, 0,5 tys. aktów zawarcia małżeństwa oraz 1,3 tys. aktów zgonu. W omawianym roku nowosądeczanie otrzymali 62 medale za długoletnie pożycie małżeńskie.

Straż miejska interweniowała 8,4 tys. razy, udzielając 6,7 tys. pouczeń. Nałożono 1,4 tys. mandatów karnych na łączną kwotę 137,6 tys. zł; średnia kwota mandatu wyniosła 97 zł. Wyłapano i przekazano do schroniska 151 psów.

NOWY SĄCZ NA TLE INNYCH MIAST NA PRAWACH POWIATU

W celu porównania Nowego Sącza z innymi polskimi miastami w 2013 r. wybrano 16 miast, takich jak: Chełm, Jelenia Góra, Kalisz, Konin, Koszalin, Legnica, Leszno, Łomża, Piotrków Trybunalski, Przemyśl, Siedlce, Słupsk, Suwałki, Tarnów, Włocławek i Zamość. Przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były one miastami wojewódzkimi, a obecnie są miastami na prawach powiatu ze zbliżoną do Nowego Sącza liczbą mieszkańców (plus/minus 35 tys.).

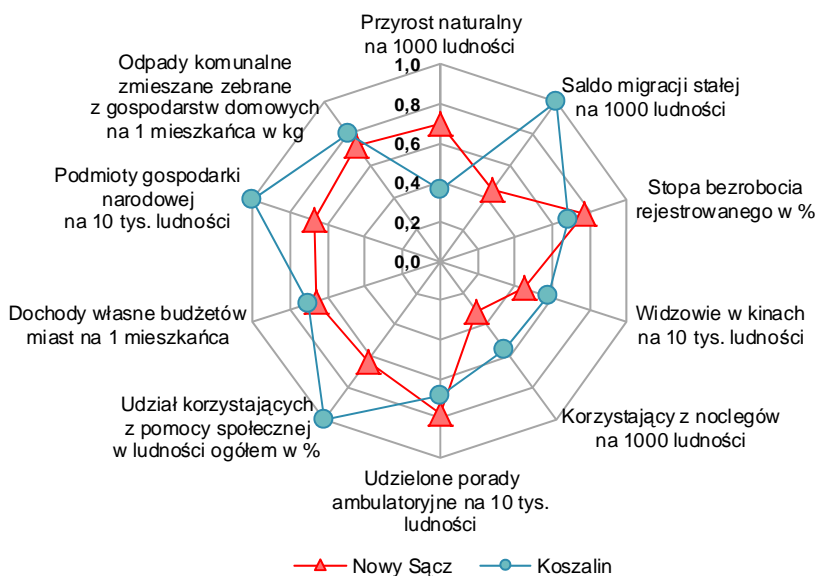
Porównania miast dokonano za pomocą wybranych cech diagnostycznych charakteryzujących się odpowiednią zmiennością i nieskorelowanych ze sobą. Przy wyborze cech do porównań kierowano się istotnością cechy do określenia poziomu rozwoju miast, dostępnością i kompletnością informacji. Wybrano cechy o charakterze wskaźnikowym, gdyż jedynie za ich pomocą można jednoznacznie i precyzyjnie dokonać porównań. Cechy charakteryzują się zmiennością większą niż 10,0%, a korelacja między nimi nie przekracza 0,7.

Ostatecznie uwzględniono następujące cechy diagnostyczne:

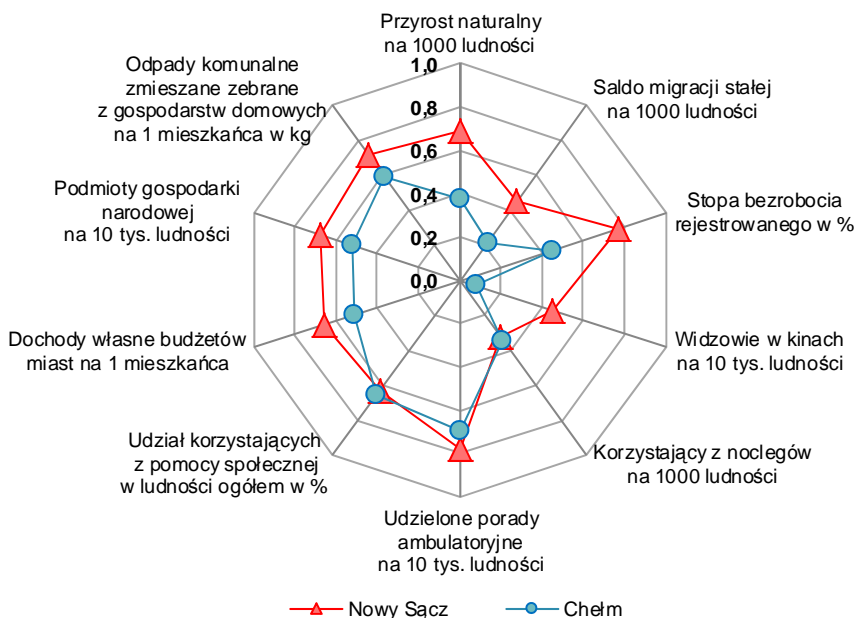
- 1) przyrost naturalny na 1000 ludności,
- 2) saldo migracji stałej na 1000 ludności,
- 3) stopa bezrobocia rejestrowanego,
- 4) widzowie w kinach na 10 tys. ludności,
- 5) korzystający z noclegów na 1000 ludności,
- 6) udzielone porady ambulatoryjne na 10 tys. ludności,
- 7) udział korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem,
- 8) dochody własne budżetów miast na 1 mieszkańca,
- 9) podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności,
- 10) odpady komunalne zmieszane zebrane z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca.

Spośród cech diagnostycznych destymulantą jest stopa bezrobocia rejestrowanego oraz udział korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem (wzrost wartości cechy decyduje o gorszej sytuacji gospodarczej miasta). Pozostałe cechy zakwalifikowano jako stymulanty (wzrost wartości cechy decyduje o lepszym poziomie rozwoju miasta). W toku analizy konieczne było dokonanie przekształceń normalizacyjnych w celu doprowadzenia cech do porównywalności i jednorodności.

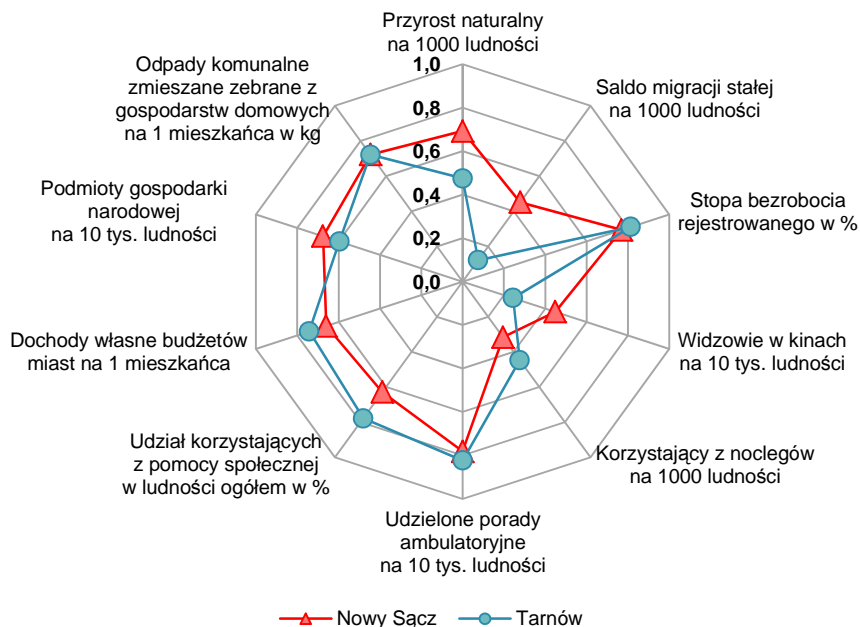
**Wykr.22. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r.
(Nowy Sącz i Koszalin)**

Wykr.23. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r. (Nowy Sącz i Chelm)

Wykr.24. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2013 r. (Nowy Sącz i Tarnów)

Na wykresach przedstawiono podstawowe wskaźniki dla Nowego Sącza w porównaniu do Koszalina, ze względu na najwyższą wartość miernika syntetycznego dla tego miasta oraz do Chełma z uwagi na najniższą wartość miernika syntetycznego, a także dla Nowego Sącza i Tarnowa ze względu na położenie w tym samym województwie.

TABL. 1   **NOWY SĄCZ NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO**
W 2013 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	W tym Nowy Sącz	
	ogółem		województwo =100
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	15183	58	0,4
Ludność ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	3360,6	83,9	2,5
Małżeństwa	16614	425	2,6
Rozwody	3989	131	3,3
Separacje orzeczone	180	17	9,4
Urodzenia żywe	34307	842	2,5
Zgony	30277	766	2,5
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,2	0,9	x
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,8	-3,7	x
Pracujący ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	720,9	31,1	4,3
w tym kobiety	363,8	14,5	4,0
w tym pracujący:			
w przemyśle i budownictwie	227,4	10,5	4,6
łącznie w sekcjach G, H, I, J ^c	186,6	9,3	5,0
łącznie w sekcjach K, L ^c	29,9	1,0	3,3
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)			
ogółem w tys.	164,4	4,8	2,9
w tym kobiety	84,5	2,5	2,9
z ogółem w %:			
pozostający bez pracy dłużej niż rok	38,3	34,5	x
w wieku do 25 lat	23,3	17,4	x
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	11,5	10,7	x
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^d w zł .	3574,22	3098,19	86,7
sektor publiczny	4068,53	4061,76	99,8
sektor prywatny	3334,23	2599,85	78,0

a Na podstawie bilansów. **b** Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie; dane wstępne. **c** Patrz Uwagi ogólne, pkt 1 na str. 9. **d** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

TABL. 1 NOWY SĄCZ NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2013 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	W tym Nowy Sącz	
	ogółem		województwo =100
Podatnicy uzyskujący przychody z tytułu emerytury lub renty ^a w tys.	801,4	20,3	2,5
Mediana przychodów rocznych z tytułu emerytury lub renty ^a w tys. zł	15,5	16,9	109,1
Dzieci przebywające w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (w ciągu roku) w tys.	7,1	0,3	4,1
Dzieci w przedszkolach ^{bc} w tys.	88,5	2,5	2,8
Uczniowie ^{bc} w szkołach dla dzieci i młodzieży (łącznie ze szkołami specjalnymi) w tys.:			
podstawowych	196,7	5,1	2,6
gimnazjach	104,8	2,9	2,7
ponadgimnazjalnych ^d	120,8	9,3	7,7
policealnych	21,2	1,6	7,7
Studenci ^e szkół wyższych (stan w dniu 30 XI) w tys.	189,6	6,4	3,4
Przychodnie ^f (stan w dniu 31 XII)	1699	60	3,5
Apteki ^g (stan w dniu 31 XII)	1103	45	4,1
Mieszkańcy domów i zakładów stacjonarnej pomocy społecznej	9392	458	4,9
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej ^h w tys.	226,2	6,5	2,9
Dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny ^h w tys.	211,4	4,9	2,3
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	731	8	1,1
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. woluminów	10890	303,1	2,8

a Dane Ministerstwa Finansów. **b** Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej. **c** Stan na początku roku szkolnego 2013/2014. **d** Zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających, liceach ogólnokształcących i profilowanych, uzupełniających liceach ogólnokształcących, szkołach artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe, szkołach specjalnych przysposabiających do pracy. **e** Łącznie z cudzoziemcami. **f** Do 2011 r. określane jako zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Od 2012 r. łącznie z przychodniami MON i MSW. **g** Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. szpitalach, sanatoriach oraz aptek zakładowych. **h** Dane ZC KSMP Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

**TABL. 1   NOWY SĄCZ NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W 2013 R. (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	W tym Nowy Sącz	
	ogółem		województwo =100
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	119	2	1,7
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne w tys.	7676	143,6	1,9
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	49	3	6,1
Widzowie w kinach stałych w tys.	2817	174,8	6,2
Turystyczne obiekty noclegowe (stan w dniu 31 VII)	1397	7	0,5
w tym hotele	286	4	1,4
Korzystający z noclegów w tys.	3567,5	22,0	0,6
w tym turyści zagraniczni w tys.	1180,9	3,9	0,3
Udzielone noclegi w tys.	9678,9	38,7	0,4
w tym turystom zagranicznym w tys.	2732,5	8,2	0,2
Mieszkania oddane do użytkowania	15482	301	1,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	16523	180	1,1
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia	15506	202	1,3
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (w ciągu roku) w tonach:			
pyłowych	3592	134	3,7
gazowych (bez dwutlenku węgla)	108561	1625	1,5
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) w hm ³	267,1	3,4	1,3
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. ton	6431,4	33,2	0,5
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	790,8	0,4	0,1

**TABL. 1   NOWY SĄCZ NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W 2013 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	W tym Nowy Sącz	
	ogółem		województwo =100
Lasy ^a (stan w dniu 31 XII) w ha	434873	619	0,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^b			
w mln zł	73003	2158	3,0
na 1 mieszkańca w zł	21790	25614	117,5
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{bc}			
w mln zł	8561	503	5,9
na 1 mieszkańca w zł	2555	5968	233,6
Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	4871	4559	93,6
w tym dochody własne	3190	2046	64,1
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	4778	4601	96,3
w tym:			
bieżące	4211	4375	103,9
inwestycyjne	497	199	40,0
Podmioty gospodarki narodowej ^d zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	351074	9511	2,7
w tym:			
spółki handlowe	29436	783	2,7
spółki cywilne	27797	806	2,9
osoby fizyczne	261599	6851	2,6

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną w lasach prywatnych. **b** Dane za 2012 r.; dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **c** Według lokalizacji inwestycji. **d** Bez osób prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

LUDNOŚĆ^a*Stan w dniu 31 XII*

O G Ó Ł E M	84368	84129	83943	99,8
mężczyźni	40381	40200	40154	99,9
kobiety	43987	43929	43789	99,7
Kobiety na 100 mężczyzn	109	109	109	100,0
Ludność na 1 km ²	1465	1461	1458	99,8
Ludność w wieku:				
przedprodukcyjnym ^b	16552	16128	15984	99,1
produkcyjnym ^b	54236	53437	52877	99,0
poprodukcyjnym ^b	13580	14564	15082	103,6
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	56	57	59	103,5
Według grup wieku				
0 - 2 lata	2980	2734	2564	93,8
3 - 6	3503	3709	3775	101,8
7 - 12	5142	5020	4969	99,0
13 - 15	2872	2648	2666	100,7
16 - 18	3282	3021	3009	99,6
19 - 24	7645	7096	6705	94,5
25 - 29	7586	7182	6944	96,7
30 - 39	12829	13353	13599	101,8
40 - 49	10733	10603	10530	99,3
50 - 59	12015	11842	11710	98,9
60 - 69	8180	9109	9502	104,3
70 - 79	5133	5076	5185	102,1
80 - 89	2219	2441	2462	100,9
90 lat i więcej	249	295	323	109,5

a Na podstawie bilansów. **b** Patrz uwagi metodyczne, pkt 1 na str. 11.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

RUCH NATURALNY*W ciągu roku*

Małżeństwa	552	478	425	88,9
na 1000 ludności	6,5	5,7	5,1	x
Urodzenia	984	876	842	96,1
na 1000 ludności	11,7	10,4	10,0	x
Zgony ogółem	630	702	766	109,1
na 1000 ludności	7,5	8,3	9,1	x
w tym niemowląt	2	1	2	200,0
na 1000 urodzeń żywych	2,0	1,1	2,4	x
Przyrost naturalny	354	174	76	43,7
na 1000 ludności	4,2	2,1	0,9	x
Rozwody	126	161	131	81,4
na 1000 ludności	1,5	1,9	1,6	x
Separacje orzeczone	24	26	17	65,4
na 10 tys. ludności	2,8	3,1	2,0	x

MIGRACJE LUDNOŚCI*W ciągu roku*

Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały				
Napływ ^a ogółem	603	605	658	108,8
z miast	271	245	241	98,4
ze wsi	304	324	390	120,4
z zagranicy	28	36	27	75,0
Odpływ ^b ogółem	976	904	967	107,0
do miast	344	293	309	105,5
na wieś	581	565	587	103,9
za granicę	51	46	71	154,3
Saldo migracji ogółem	-373	-299	-309	103,3
na 1000 ludności	-4,4	-3,6	-3,7	x

a Zameldowania. b Wymeldowania.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012=100	
MIGRACJE LUDNOŚCI (dok.) <i>W ciągu roku</i>				
Migracje ludności na pobyt czasowy^a (ponad 3 miesiące)				
Zameldowani na pobyt czasowy	.	1134	1212	106,9
Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania	.	1471	1502	102,1
Saldo ludności czasowo obecnej (nieobecnej)	.	-337	-290	x
PRACUJĄCY^{bc} <i>Stan w dniu 31 XII</i>				
O G Ó Ł E M	30158	30336	31094	102,5
w tym kobiety	13889	14046	14512	103,3
sektor publiczny	10800	10327	10289	99,6
sektor prywatny	19358	20009	20805	104,0
w tym pracujący:				
w przemyśle i budownictwie	10210	10096	10476	103,8
łącznie w sekcjach G, H, I, J ^d	8916	9202	9348	101,6
łącznie w sekcjach K, L ^d	933	993	972	97,9
ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA^{ce}				
Przeciętne zatrudnienie	25068	25534	25340	99,2
sektor publiczny	9279	8677	8638	99,6
sektor prywatny	15789	16858	16702	99,1
W tym:				
przemysł i budownictwo	9686	9940	10125	101,9
łącznie sekcje G, H, I, J ^d	5322	5653	5185	91,7
łącznie sekcje K, L ^d	577	581	546	94,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2825,56	2985,71	3098,19	103,8
sektor publiczny	3583,57	3898,66	4061,76	104,2
sektor prywatny	2380,08	2515,63	2599,85	103,3
W tym:				
przemysł i budownictwo	2512,76	2668,90	2751,29	103,1
łącznie sekcje G, H, I, J ^d	2137,89	2290,25	2386,98	104,2
łącznie sekcje K, L ^d	3023,33	3314,89	3528,50	106,4

a Stan w dniu 31 XII. **b** Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. **c** Dane wstępne. **d** Patrz uwagi ogólne, pkt 1 na str. 9. **e** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a

Poszkodowani ogółem	384	330	321	97,3
w tym kobiety	133	125	132	105,6
Liczba dni niezdolności do pracy ogółem	16781	14094	12960	92,0
na 1 poszkodowanego ^b	43,8	42,8	40,4	94,4

**BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W NOWYM SĄCZU***Stan w dniu 31 XII*

Bezrobotni zarejestrowani ogółem	4366	4928	4833	98,1
mężczyźni	2117	2418	2376	98,3
kobiety	2249	2510	2457	97,9
Z liczby ogółem:				
osoby dotychczas niepracujące	841	878	811	92,4
posiadający prawo do zasiłku	687	773	584	75,5
bez kwalifikacji zawodowych	954	1279	1239	96,9
niepełnosprawni	322	370	368	99,5
Według wieku:				
poniżej 25 lat	967	988	843	85,3
25 - 34 lata	1430	1598	1558	97,5
35 - 44	816	931	949	101,9
45 - 54	856	959	970	101,1
55 lat i więcej	297	452	513	113,5
Według poziomu wykształcenia:				
wyższe	649	839	822	98,0
średnie zawodowe (łącznie z policealnym)	1224	1321	1292	97,8
średnie ogólnokształcące	576	639	616	96,4
zasadnicze zawodowe	1200	1327	1285	96,8
gimnazjalne i niższe	717	802	818	102,0

a Według miejsca zdarzenia; zgłoszonych w ciągu roku, bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. **b** Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy dla tych osób.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

**BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W NOWYM SĄCZU (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

Według czasu pozostawania bez pracy ^a :				
1 miesiąc i mniej	454	515	423	82,1
1 - 3	1256	955	874	91,5
3 - 6	1030	938	883	94,1
6 - 12	704	991	988	99,7
12 - 24	593	876	902	103,0
powyżej 24 miesięcy	329	653	763	116,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^b	7487	6125	6222	101,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^b	7533	5682	6317	111,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,8	11,0	10,7	x
Oferty pracy	72	44	45	102,3
Oferty pracy zgłoszone ^b	2860	1657	2198	132,6

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE^c

Emeryci i renciści ogółem	20747	20342	.	x
Mediana przychodów rocznych z emerytury lub renty w zł	15187	16943	.	x

EDUKACJA I WYCHOWANIE^d

Stan na początku roku szkolnego

Placówki wychowania przedszkolnego	40	48	48	100,0
w tym przedszkola	24	29	30	103,4
Miejsca w przedszkolach	2033	2704	2742	101,4
Oddziały	114	151	152	100,7
w tym w przedszkolach	78	104	107	102,9
Dzieci	2905	3433	3477	101,3
w tym w przedszkolach	2143	2480	2516	101,5
Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	105	92	92	100,0

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie. **b** W ciągu roku. **c** Dane Ministerstwa Finansów. **d** Dane, z wyjątkiem szkół wyższych, Ministerstwa Edukacji Narodowej.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

EDUKACJA I WYCHOWANIE^a (cd.)*Stan na początku roku szkolnego*

Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze szkołami specjalnymi)				
podstawowe	20	21	20	95,2
gimnazja	15	14	13	92,9
zasadnicze szkoły zawodowe ^b	10	12	12	100,0
licea ogólnokształcące	12	13	13	100,0
licea profilowane	1	-	-	x
technika ^c	12	14	14	100,0
Oddziały w szkołach				
podstawowych	260	252	247	98,0
gimnazjach	131	127	123	96,9
zasadniczych szkółach zawodowych ^b	94	88	94	106,8
liceach ogólnokształcących	163	158	149	94,3
liceach profilowanych	1	-	-	x
technikach ^c	140	150	147	98,0
Uczniowie szkół				
podstawowych	5217	5131	5077	98,9
gimnazjów	3024	2874	2858	99,4
zasadniczych szkół zawodowych ^b .	1704	1363	1367	100,3
liceów ogólnokształcących	4781	4574	4253	93,0
liceów profilowanych	26	-	-	x
techników ^c	3377	3344	3727	111,5
Szkoły policealne	27	20	17	85,0
oddziały	76	82	75	91,5
uczniowie	1930	1999	1627	81,4
Szkoły wyższe	3	3	3	100,0
Studenci ^d szkół wyższych (stan w dniu 30 XI)	8761	7410	6434	86,8

a Dane, z wyjątkiem szkół wyższych, Ministerstwa Edukacji Narodowej. **b** Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. **c** Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. **d** Łącznie z cudzoziemcami.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

EDUKACJA I WYCHOWANIE^a (dok.)*Stan na początku roku szkolnego*

Szkoły dla dorosłych				
licea ogólnokształcące ^b	16	14	10	71,4
technika ^c	4	4	3	75,0
Oddziały w szkołach				
licea ogólnokształcące ^b	51	48	36	75,0
technika ^c	10	9	6	66,7
Uczniowie szkół				
licea ogólnokształcące ^b	1324	1248	1045	83,7
technika ^c	197	183	101	55,2
Uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego w % ogółu uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży:				
angielski	90,9	94,9	95,6	x
francuski	8,8	9,4	8,1	x
niemiecki	37,9	45,8	45,4	x
rosyjski	5,9	3,6	2,6	x
łacina	0,5	1,2	1,1	x
hiszpański	0,2	0,0	0,2	x
włoski	0,7	0,7	0,4	x
inny	0,0	0,6	1,1	x

OCHRONA ZDROWIA*Stan w dniu 31 XII*

Przychodnie^d	49	57	60	105,3
Apteki ogólnodostępne^e	44	42	45	107,1
Farmaceuci pracujący w aptekach ^f ...	102	89	95	106,7
Liczba ludności na 1 aptekę	1917	2003	1865	93,1

a Dane, z wyjątkiem szkół wyższych, Ministerstwa Edukacji Narodowej. **b** Łącznie z liceami ogólnokształcącymi uzupełniającymi. **c** Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz liceami profilowanymi. **d** Do roku 2011 określane jako zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Od 2012 r. łącznie z przychodniami MON i MSW. **e** Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. szpitalach, sanatoriach oraz aptek zakładowych. **f** Mgr farmacji.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012=100	

OCHRONA ZDROWIA (dok.)*Stan w dniu 31 XII*

Placówki opieki nad dziećmi do lat 3^a	1	6	3	50,0
Miejsca w placówkach ^a	120	432	185	42,8
Dzieci przebywające w placówkach ^a (w ciągu roku)	184	582	286	49,1
Domy i zakłady stacjonarne pomocy społecznej	5	4	5	125,0
Miejsca w domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej ..	445	453	464	102,4
Mieszkańcy domów i zakładów stacjonarnych pomocy społecznej ..	453	450	458	101,8

KULTURA*Stan w dniu 31 XII*

Biblioteki publiczne i filie	8	8	8	100,0
Księgozbiór bibliotek publicznych				
w woluminach	299261	299822	303072	101,1
w woluminach na 1000 ludności	3547	3564	3610	101,3
Czytelnicy (w ciągu roku)	22346	21385	21394	100,0
Wypożyczenia (w ciągu roku)				
w woluminach	366156	364351	359096	98,6
w woluminach na 1000 ludności	4340	4331	4278	98,8
na 1 czytelnika w woluminach	16,4	17,0	16,8	98,8
Muzea i oddziały muzealne	4	4	2	50,0
Wystawy czasowe				
własne ^b	22	18	29	161,1
obce ^c	8	17	34	200,0
Zwiedzający muzea (w ciągu roku) ...	55021	129272	143625	111,1
w tym młodzież szkolna ^d	17316	26266	32457	123,6

a W 2010 r. Żłobki, od 2011 r. żłobki, kluby dziecięce oraz inne placówki. **b** W kraju. **c** Krajowe i z zagranicy. **d** Zwiedzająca w zorganizowanych grupach.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100

KULTURA (dok.)*Stan w dniu 31 XII*

Kina stałe	2	1	3	300,0
Miejsca na widowni	759	708	1814	256,2
Liczba seansów ^a	8961	6400	7729	120,8
Widzowie w kinach ^a	149441	166000	174822	105,3
Widzowie w kinach na 1 seans ^a	17	26	23	88,5

TURYSTYKA^b

Obiekty noclegowe ^c	9	7	7	100,0
w tym hotele	4	4	4	100,0
Miejsca noclegowe ^c	400	453	453	100,0
w tym hotele	129	231	231	100,0
Korzystający z noclegów	16332	18876	21959	116,3
w tym turyści zagraniczni	1823	2495	3912	156,8
Wynajęte pokoje w obiektach hotelarskich (hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe)	15351	19256	24771	128,6
w tym turystom zagranicznym	2188	3746	6230	166,3
Udzielone noclegi	26314	31851	38652	121,4
w tym turystom zagranicznym	3147	5592	8184	146,4
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	24,5	26,2	28,3	x

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. HANDEL*Stan w dniu 31 XII*

Długość sieci w km				
wodociągowej rozdzielczej	182	185	192	103,8
kanalizacyjnej ^d	204	206	211	102,3
Targowiska stałe^e	1	2	2	100,0
powierzchnia targowisk w tys. m ² ..	3,7	17,4	17,4	100,0
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	223	253	253	100,0
Targowiska sezonowe^a	35	31	30	96,8

a W ciągu roku. **b** Turystyczne obiekty noclegowe. **c** Stan w dniu 31 VII. **d** Sieć rozdzielcza i kolektory. **e** Bez targowisk położonych na terenach prywatnych.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100
GOSPODARKA MIESZKANIOWA				
Zasoby mieszkaniowe^a (stan w dniu 31 XII)				
Mieszkania ogółem	28430	29130	29406	100,9
Izby ogółem	109019	112901	113978	101,0
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	2041	2119	2146	101,3
Przeciętna:				
liczba izb w mieszkaniu	3,83	3,88	3,88	100,0
liczba osób na 1 mieszkanie	2,97	2,89	2,85	98,6
liczba osób na 1 izbę	0,78	0,75	0,74	98,7
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	71,8	72,8	73,0	100,3
powierzchnia użytkowa na 1 osobę w m ²	24,1	25,2	25,6	101,6
Mieszkania oddane do użytkowania				
Mieszkania	219	341	301	88,3
w tym indywidualne ^b	142	201	139	69,2
Izby	998	1355	1212	89,4
w tym w budynkach indywidualnych ^b	818	960	799	83,2
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	25887	32415	30162	93,0
w tym indywidualnych ^b	21933	24388	21159	86,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	118,2	95,1	100,2	105,4
w tym w budynkach indywidualnych ^b	154,5	121,3	152,2	125,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto				
198	208	180	86,5	
w tym indywidualne	168	182	138	75,8
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia				
272	310	202	65,2	
w tym indywidualne	208	170	181	106,5

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. **b** Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (w ciągu roku) w tonach:				
pyłowych	190	168	134	79,8
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	2078	1456	1625	111,6
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
pyłowych	98,6	99,0	98,9	x
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	25,1	42,8	11,5	x
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) w hm ³	3,7	3,6	3,4	94,2
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania	100,0	100,0	100,0	x
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. ton	32,3	39,9	33,2	83,2
w tym poddane odzyskowi	20,1	38,2	32,1	84,0
Komunalna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów	1	1	1	100,0
Odpady komunalne zmieszane zebrane w ciągu roku w tys. ton	26,8	21,9	21,0	95,9
w tym z gospodarstw domowych ...	15,0	12,7	16,6	130,7
Przemysłowe oczyszczalnie ścieków:				
mechaniczne	1	1	1	100,0
biologiczne	3	3	2	66,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	0,4	0,4	0,4	100,0

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych			2012=100
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)				
Pomniki przyrody (stan w dniu 31 XII)	24	24	24	100,0
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł	3437	2563	7641	298,1
w tym na:				
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	2285	1727	3153	182,5
gospodarkę ściekową i ochronę wód	62,5	792,4	2543	320,9
gospodarkę odpadami, ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych	641,8	43,5	1836	4x
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł	28536	12520	12916	103,2
w tym na regulację i zabudowę rzek i potoków	10894	9478	11209	118,3

INWESTYCJE

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^a ogółem w mln zł	223,8	502,8	.	x
w tym w sekcjach:				
Przemysł	113,9	268,8	.	x
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	92,0	162,1	.	x
Budownictwo	13,5	45,1	.	x
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	38,9	68,7	.	x
Transport i gospodarka magazynowa	16,8	50,8	.	x
Informacja i komunikacja	3,1	29,8	.	x
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,7	0,8	.	x

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012=100	
FINANSE PUBLICZNE				
Dochody budżetu miasta ogółem w tys. zł	364271	381646	382904	100,3
Dochody własne	156177	167198	171845	102,8
w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	5009	1065	108	10,1
Dotacje celowe	51259	58093	62701	107,9
w tym:				
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.....	6089	4712	4396	93,3
otrzymane z państwowych funduszy celowych	-	-	101	x
Dotacje §§ 200,620 ^a	17457	11556	6522	56,4
Subwencja ogólna	133288	144798	141836	98,0
Dochody budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	4315^b	4530	4559	100,6
Wydatki budżetu miasta ogółem w tys. zł	384268	380297	386401	101,6
w tym:				
Wydatki majątkowe	47909	16969	18922	111,5
w tym inwestycyjne	45912	14624	16697	114,2
Dotacje	34431	40061	37536	93,7
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	262682	280621	286871	102,2
w tym:				
wynagrodzenia	149510	167590	170409	101,7
pochodne od wynagrodzeń	23898	29219	30632	104,8
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	35806	37880	39366	103,9
Wydatki budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	4552	4514	4601	101,9
Wynik finansowy w tys. zł	-19997	1348	-3497	x

a Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności z budżetu środków europejskich.

TABL. 2 WYBRANE DANE O NOWYM SĄCZU (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012=100	
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a				
<i>Stan w dniu 31 XII</i>				
O G Ó Ł E M	9366	9454	9511	100,6
sektor publiczny	210	217	213	98,2
sektor prywatny	9156	9237	9298	100,7
w tym:				
spółki handlowe	635	708	783	110,6
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	70	69	74	107,2
spółki cywilne	786	801	806	100,6
spółdzielnie	34	33	32	97,0
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	7058	6902	6851	99,3
W tym według wybranych sekcji PKD:				
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	104	90	81	91,8
przemysł	783	778	804	103,3
w tym przetwórstwo przemysłowe	759	747	764	102,3
budownictwo	969	963	967	100,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2588	2494	2483	99,6
transport i gospodarka magazynowa	620	588	568	96,6
zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	260	239	230	96,2
informacja i komunikacja	223	256	263	102,7
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	413	372	372	100,0
obsługa rynku nieruchomości ^Δ	328	359	374	104,2
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1039	1080	1101	101,9
administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	213	232	229	98,7
edukacja	333	463	465	100,4
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	562	587	605	103,1
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	197	197	199	101,0
pozostała działalność usługowa ..	707	725	739	101,9

^a Zarejestrowane w rejestrze REGON; bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

TABL. 3 DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA W 2013 R.

CZŁONKOWIE RADY MIASTA

O G Ó Ł E M	23
w tym kobiety	2
Radni według wieku:	
29 lat i mniej	1
30 - 39	2
40 - 59	11
60 lat i więcej	9
Radni według poziomu wykształcenia:	
wyższe	16
policealne	-
średnie	5
zasadnicze zawodowe	2
podstawowe	-
Radni według grup zawodów:	
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4
specjaliści	11
technicy i inny średni personel	4
pracownicy biurowi	1
pracownicy usług i sprzedawcy	2
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	-
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	-
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	-
pracownicy przy pracach prostych	-
siły zbrojne	1
pozostali niesklasyfikowani	-

WYDZIAŁ SPRAW OBYWATELSKICH

Ludność miasta Nowego Sącza (stan w końcu roku)	
zameldowani na pobyt stały	82877
zameldowani na pobyt czasowy	1365
Kartoteka przejściowa (osoby nigdzie nie zameldowane oraz oczekujące na zameldowanie w innej miejscowości - w końcu roku)	1669
Osoby zameldowane na pobyt stały spoza terenu	734
Osoby wymeldowane z pobytu stałego	1198

TABL. 3 DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA W 2013 R. (cd.)

WYDZIAŁ SPRAW OBYWATELSKICH (dok.)	
Przemeldowania w miejscu	1210
Cudzoziemcy zameldowani na pobyt czasowy (stan w końcu roku)	133
Liczba wydanych nowych dowodów osobistych	8089
URZĄD STANU CYWILNEGO	
Wydane nowe akty:	
urodzenia	2095
w tym z miasta Nowego Sącza	1954
zawarcia małżeństwa	523
cywilne	187
wyznaniowe	336
zgonu	1333
w tym z miasta Nowego Sącza	1327
Liczba przyjętych:	
zapewnień o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	518
oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	142
oświadczeń o uznaniu dziecka i nadaniu nazwiska	212
Liczba wydanych:	
zaświadczeń do ślubów „konkordatowych”	330
zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą	25
wpisów (przypiski) o zmianach w aktach urodzeń, małżeństw	5375
odpisów aktów (skrócone, zupełne):	
na wniosek obywateli	25581
na wniosek prokuratury, policji, instytucji	1869
odpisów aktów do dowodów osobistych	1712
Medale za długoletnie pożycie małżeńskie	62

TABL. 3 DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA W 2013 R. (cd.)

BUDŻET MIASTA

	w tys. zł	w odsetkach
Dochody ogółem	382904	100,0
Leśnictwo	4	0,0
Transport i łączność	2570	0,7
Turystyka	-	x
Gospodarka mieszkaniowa	15038	3,9
Działalność usługowa	1282	0,3
Administracja publiczna	2509	0,7
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	14	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	13405	3,5
Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	132590	34,6
Różne rozliczenia	141839	37,0
Oświata i wychowanie	8736	2,3
Ochrona zdrowia	3270	0,9
Pomoc społeczna	46397	12,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	2514	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5367	1,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	25	0,0
Kultura fizyczna	2158	0,6
Pozostałe działy	5186	1,4
Wydatki ogółem	386401	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	25	0,0
Transport i łączność	34173	8,8
Turystyka	211	0,1
Gospodarka mieszkaniowa	3745	1,0
Działalność usługowa	1040	0,3
Administracja publiczna	24819	6,4

TABL. 3 DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA W 2013 R. (cd.)

BUDŻET MIASTA (dok.)

	w tys. zł	w odsetkach
Wydatki ogółem (dok.)		
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	14	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	15715	4,1
Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	-	x
Obsługa długu publicznego	2989	0,8
Różne rozliczenia	524	0,1
Oświata i wychowanie	163252	42,2
Ochrona zdrowia	5627	1,5
Pomoc społeczna	72041	18,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	16606	4,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	18785	4,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5299	1,4
Kultura fizyczna	9289	2,4
Pozostałe działy	12247	3,1

STRAŻ MIEJSKA

	w liczbach bezwzględnych
Zgłoszone wnioski do Sądu Grodzkiego	74
Ilość interwencji publicznych	8398
Zabezpieczane imprezy masowe	58
Ujawnione awarie	143
Nałożone blokady na koła w związku ze złym parkowaniem	16
Kierowcy ukarani punktami karnymi	944
Udzielone pouczenia	6650
Mandaty karne	1412
Kwota mandatów ogółem w zł	137620
Średnia kwota mandatu w zł	97
Ilość wyłapanych i przekazanych do schroniska psów	151

TABL. 3 DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU MIASTA NOWEGO SĄCZA W 2013 R. (dok.)

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

	Plan roczny	Wykonanie	
		w tys. zł	w %
BUDŻET OGÓŁEM	74413	72999	98,1
Zadania własne gminy i powiatu.....	50571	49238	97,4
Domy pomocy społecznej	16784	16457	98,1
Ubezpieczenia zdrowotne	131	131	100,0
Zasiłki i pomoc w naturze (w tym projekty UE, MPiPS) ..	10902	10640	97,6
Dodatki mieszkaniowe	3467	3467	100,0
Utrzymanie ośrodka	7209	7167	99,4
Usługi opiekuńcze oraz schronienie i posiłek dla bezdomnych	1375	1353	98,4
Dożywianie.....	2629	2553	97,1
Przeciwdziałanie przemocy	1783	1778	99,7
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	6291	5692	90,5
Zadania zlecone gminie i powiatowi	23842	23761	99,7
Domy pomocy społecznej.....	637	637	100,0
Świadczenia rodzinne.....	21518	21442	99,6
Ubezpieczenia zdrowotne	110	110	100,0
Zasiłki i pomoc w naturze	425	425	100,0
Utrzymanie ośrodka	861	856	99,4
Usługi opiekuńcze	248	248	100,0
Przeciwdziałanie przemocy	43	43	100,0

TABL. 4. NOWY SĄCZ NA TLE INNYCH MIAST W 2013 R.^a

MIASTA ^b	Ludność (stan w dniu 31 XII)		Kobiety na 100 mężczyzn		Współ- czynnik obciążenia demogra- ficznego ^c		Przyrost naturalny na 1000 ludności		Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności		Podatnicy uzyskujący przychody z tytułu wynagro- dzeń na 1000 osób w wieku produkcyj- nym ^d	
	↓	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↑
Chełm	65481	13	112	5	54	3	-1,6	9	-5,6	12	459	15
Jelenia Góra	81985	8	114	7	60	7	-4,5	15	-4,3	10	482	12
Kalisz	103997	4	115	8	63	9	-2,8	14	-3,5	5	540	4
Konin	77224	9	110	3	59	6	-1,0	8	-7,4	14	527	5
Koszalin	109170	3	111	4	58	5	-1,7	10	0,8	1	509	9
Legnica	101992	5	111	4	56	4	-2,3	13	-2,9	4	526	6
Leszno	64589	15	109	2	59	6	2,1	2	-3,8	7	578	1
Łomża	62711	17	108	1	51	1	1,1	4	-3,7	6	446	16
NOWY SĄCZ	83943	7	109	2	59	6	0,9	5	-3,7	6	500	10
Piotrków Trybunalski	75903	11	113	6	61	8	-1,6	9	-4,1	8	563	3
Przemyśl	63638	16	113	6	59	6	-1,9	11	-6,1	13	464	13
Siedlce	76347	10	111	4	58	5	3,3	1	-1,7	2	564	2
Słupsk	93936	6	112	5	58	5	-2,1	12	-4,2	9	520	7
Suwałki	69317	12	109	2	52	2	1,2	3	-2,2	3	511	8
Tarnów	112120	2	112	5	59	6	-0,8	7	-6,4	13	487	11
Włocławek	114885	1	112	5	58	5	-2,8	14	-3,4	5	500	10
Zamość	65255	14	112	5	54	3	0,3	6	-5,0	11	460	14

^a Patrz uwagi ogólne pkt 10 na str. 10. ^b Wybrane miasta, które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi, a obecnie są miastami na prawach powiatu. ^c Patrz uwagi metodyczne pkt 1 na str. 11. ^d Dane z Ministerstwa Finansów.

TABL. 4. NOWY SĄCZ NA TLE INNYCH MIAST W 2013 R.^a (cd.)

MIASTA ^b	Stopa bezrobocia rejestrowanego w %		Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ^c brutto w zł		Udzielone porady ambulatoryjne na 10 tys. ludności ^d		Udział korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem		Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	
	↑	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↑	
Chelm	18,3	16	3184,22	13	99939	9	7,5	7	28,6	10
Jelenia Góra	9,3	3	3367,22	7	93851	12	5,4	2	23,8	5
Kalisz	8,3	1	3264,40	10	93713	13	8,2	10	24,5	6
Konin	13,9	12	3546,68	1	115726	4	9,0	11	26,8	8
Koszalin	12,1	9	3492,03	3	98227	10	4,9	1	17,5	1
Legnica	10,3	4	3188,81	12	75610	17	6,7	5	21,4	2
Leszno	8,8	2	3225,98	11	101056	8	7,7	8	23,3	4
Łomża	17,0	14	3120,07	15	104569	7	6,4	4	30,4	14
NOWY SĄCZ	10,7	6	3098,19	16	112113	5	7,8	9	30,5	15
Piotrków Trybunalski ..	12,8	10	2769,22	17	95966	11	9,7	12	28,8	11
Przemyśl	17,9	15	3325,50	9	106362	6	10,9	13	32,0	16
Siedlce	11,8	7	3533,39	2	127857	2	7,0	6	22,8	3
Słupsk	12,2	8	3330,92	8	90285	14	7,7	8	24,9	7
Suwałki	12,9	11	3125,48	14	86746	15	11,1	14	29,9	13
Tarnów	10,5	5	3448,15	4	118181	3	6,3	3	23,3	4
Wrocław	20,3	17	3419,98	5	82026	16	13,1	15	27,6	9
Zamość	16,5	13	3410,42	6	143554	1	7,8	9	28,9	12

a Patrz uwagi ogólne pkt 10 na str. 10. **b** Wybrane miasta, które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi, a obecnie są miastami na prawach powiatu. **c** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. **d** Porady lekarskie bez porad stomatologicznych.

TABL. 4. NOWY SĄCZ NA TLE INNYCH MIAST W 2013 R.^a (dok.)

MIASTA ^b	Widzowie w kinach na 10 tys. ludności		Korzystający z noclegów na 1000 ludności		Odpady komunalne zmieszane zebrane z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w kg ^c		Dochody własne budżetów miast na 1 mieszkańca w zł		Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności	
	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Chełm	3727	16	284,5	11	160,4	16	1593	17	876	17
Jelenia Góra	6838	14	826,5	1	188,4	15	2338	6	1555	2
Kalisz	24134	6	287,1	10	210,2	10	2480	3	1138	7
Konin	18251	11	144,9	17	218,2	7	2669	2	1078	10
Koszalin	27087	3	462,0	5	217,1	8	2186	9	1677	1
Legnica	21804	8	537,1	4	244,0	5	2219	8	1327	5
Leszno	46418	1	257,3	14	245,8	4	2136	10	1392	4
Łomża	5880	15	291,8	9	273,6	1	1765	15	999	14
NOWY SĄCZ	20815	9	261,5	13	197,5	12	2046	12	1133	8
Piotrków Trybunalski ..	26188	4	271,7	12	141,2	17	2341	5	993	15
Przemysł	491	17	685,9	3	204,8	11	1820	14	959	16
Siedlce	30841	2	220,1	16	212,6	9	2102	11	1094	9
Słupsk	26124	5	318,2	8	255,6	2	2382	4	1419	3
Suwałki	18286	10	451,6	6	249,4	3	1971	13	1004	12
Tarnów	11320	13	369,2	7	197,4	13	2299	7	1000	13
Włocławek	14199	12	254,4	15	225,2	6	3098	1	1040	11
Zamość	23874	7	773,6	2	193,4	14	1630	16	1203	6

^a Patrz uwagi ogólne pkt 10 na str. 10. ^b Wybrane miasta, które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi, a obecnie są miastami na prawach powiatu. ^c Dane za 2012 r. ^d Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne, stan w dniu 31 XII.